Трибуна вільного українського слова на вільній американській землі

СВОБОДА SVOBODA

УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Адреса Редакції і Адміністрації: 'Svoboda', 81-83 Grand St., Jersey City, N. J. Тел: HEnderson 4-0237 УНС: HEnderson 5-8740

РІК LXIII. No. 250. TWO SECTIONS (SECTION 1) ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, СУБОТА, 29-го ГРУДНЯ (DECEMBER) 1956. ЦЕНТІВ 10 CENTS Ч. 250. VOL. LXIII.

В 1957 РОЦІ БУДЕ ЩЕ КРАЩИЙ ДОБРОБУТ ЯК В ЦЬОМУ РОЦІ — ТВЕРДИТЬ ВІКС

Вашингтон. — Секретар торгівлі Сінклер Вікс передбачає, що 1957 рік буде ще кращий під економічним оглядом, як 1956 рік, в якому народна економіка дійшла до рекордової висоти. „Розвиткові тенденції вказують на те, що добрі часи для американського народу будуть продовжуватися і впродовж найближчих 12-ох місяців. Буде майже повне затруднення, прибутки і продукція будуть ще більші в порівнянні з 1956 роком". — твердить секретар торгівлі. Вікс заявляє, що темпо зросту економіки не буде таке швидке як в 1956 році, але в загальному економіка ЗДА дійде до нових рекордів. В господарських колах звертають увагу на те, що давніше часто критикували оптимістичні погляди Вікса на стан національного господарства, але пізніше критики секретаря торгівлі мусіли признавати слушність Віксові. І так під час малої знижки в 1954 році Вікс передбачив був, коли настане збільшення продукції, і так дійсно сталося. Вікс робить свої передбачення на основі звітів, які дістає від промисловців і підприємців, і тому його твердження заслуговують на більшу увагу в порівнянні з економістами, які знають тільки одну економічну ділянку. „З добробуту користають майже всі верстви населення. Довір'я є сильне. Люди більше заробляють і більше видають. Інвестиційний капітал є на високому рівні", — стверджує секретар торгівлі. Уряд дає кращу можливість людям розвивати свої підприємства, і тому то самі факти оправдують оптимізм в економічній ділянці. Національна продукція в цьому році доходить до 412 більйонів долярів, то значить, що була на 21 більйон більша в порівнянні з 1955 р. З цього збільшення тільки половина була дійсним збільшенням, бо друга половина виникла внаслідок зросту цін. „Число затруднених є рекордово високе, число безробітних порівняльно дуже мале. Купівельна сила населення велика, а підприємці думають про збільшення своїх підприємств в найближчому році". Це все свідчить ро те, що економіка в 1957 р. буде ще краща, як в 1956.

Президент хвалить ідеали Вилсона

Вашингтон. — Президент Айзенгавер хвалить ідеал Вудро Вилсона про те, щоб „одна велика родина народів мирно жила в одній спільноті". Цю похвалу Вилсонові вмістив Айзенгавер в зверненні, яке мають прочитати в Парижі на відзначуванні сотих роковин із дня народження Вилсона. Комітет для відзначення 100-річчя Вилсона опублікував це звернення президента Айзенгавера разом із заявами колишніх президентів Герберта Гувера і Гаррі С. Трумана. В Парижі відчитають тільки звернення Айзенгавера, зроблять це під час того, як прибиватимуть пропам'ятну таблицю на готелі Крілльон, де в 1919 році Вилсон помагав укладати статут Ліги Націй. „Вилсонова оборона людських прав і вольностей робить його блискучим символом тривалої приязни, яка об'єднує наші країни від днів Лафаєта", — писав Президент. Вилсонова думка про родину народів, яка жила б і керувалася б справедливими законами, — це й сьогодні наша ціль. Колишній президент Герберт Гувер пригадує, що він працював під Вилсоном два і пів року. Гувер твердить, що „Вилсон був одним із найкращих адміністраторів в Білому Домі. Та найбільша заслуга Вилсона, на думку Гувера, це те, що він є „персоніфікацією американської традиції, яка противиться поневоленню народів при допомозі колоніялізму або імперіялізму". Колишній президент Труман написав, що тішиться тим, що Вилсона ставлять між наших п'ятьох чи шістьох найбільших президентів.

Посуха може знищити 29 мільйонів акрів управної землі

Вашингтон. — Департамент рільництва повідомляє, що довга посуха в стейтах Великої Рівнини загрожує знищити 29 мільйонів акрів управної ріллі. Там так висохла земля, що вітер може забрати управний шар землі і зробити пустиню з тих околиць, де недавно буяла пшениця. Президент Айзенгавер має в найближчому місяці перевести інспекцію цих сухих районів в стейтах Колорадо, Кензас, Ню Мексіко, Оклагома і Техас. Цієї осени вітер знищив вже 2.000.000 акрів управної землі, забираючи з неї врожайний гумус. Департамент рільництва стверджує, що посуха продовжується і в багатьох місцях така мала вологість, що вітряна ерозія (знесення урожайної землі вітром), є дуже небезпечна. В стейтах Кензас і Колорадо вітер знищив 250.000 акрів землі засіяних пшеницею.

НЕДІЛЯ 30-го ГРУДНЯ — ДЕНЬ МОЛИТВИ ЗА ПЕРЕСЛІДУВАНИХ

Стемфорд, Конн. — Апостольський Екзарх новоствореної Стемфордської дієцезії Української Католицької Церкви в ЗДА, Вспреосв. Кир Амвросій Сенишин, прилучаючись до ієрархії всієї Католицької Церкви в Америці, проголосив ще окремо у дієцезії під своєю юрисдикцією (Ню Йорк і Нова Англія) неділю 30-го грудня „Днем Молитви за Переслідуваних". В проголошеному з цієї нагоди окремому заклику до духовенства, вірних, товариств і організацій своєї Екзархії, Владика м. ін. стверджує: „Хоч живемо у двадцятому сторіччі, що зветься віком поступу, віком наукових здобутків і віком цивілізації, одначе це століття піде в історію, як вік жорстокости і терору, як вік насильства і руїни, як вік поневолення і переслідування. З-поміж усіх всесвітніх установ і народів, що болюче відчули кривавий гніт большевицької тиранії, є наша Українська Католицька Церква, Православна Церква і весь Український Нарід . . ."

Нав'язуючи до цього, Владика висловлює співчуття до мадярського народу, „який переживає страшну трагедію комуністичної тиранії, особливу різню много тисяч людей, що бажали свободи", та закликає до молитов і добрих діл, „щоб Господь змилувався над переслідуваними за залізною заслоною", „щоб скоро діждатись перемоги добра над злом". Владика закликає молитись за всіх переслідуваних, „зокрема за наш Український Нарід, що є в большевицькій неволі".

У пастирському листі в дальшому сказано:

„Щоб Господь змилувався над переслідуваними за залізною заслоною, Американські Католицькі Єрархи проголосили неділю, 30-го грудня 1956, Днем Молитви за Переслідуваних. До цих молитв нехай Впр. і Всеч. Отці, Вірні, церковні і народні Організації Апостольської Екзархії Стемфорду долучать свої щирі молитви за поневолені народи між котрими є український нарід. Із-за цього доручаю, щоб в неділю, 30-го грудня на всіх Богослуженнях по церквах Апостольської Екзархії Стемфорду всі Вірні відмовили спільно три Отче Наш і три Богородице Діво... за переслідуваних людей поза залізною заслоною та щоб випросити у Господа, щоб запанував справедливий мир, свобода для всіх народів світа. Також закликаю всіх Українців Католиків до добровільного умертвлення в цьому Дні Молитви від деяких харчів та розривок, а ці заощаджені гроші передати до Українського Католицького Комітету в Стемфорді для хворих і окалічілих жертв большевицької тюрми. Наспіли до нас потверджені вісти, що совєтська влада позбувається з тюрем хворих українських в'язнів, які потребують лікування. Ці хворі священики і вірні позбавлені всіх засобів до життя, залежні від помочі збіднілого українського населення, яке не є в спромозі помогти тим нещасним поворотцям з комуністичних тюрем. Тому доручаю Впр. і Всеч. Отцям Душпастирям перевести надзвичайну збірку під час всіх Служб Божих по всіх церквах Апостольської Екзархії Стемфорду, а Вірних благаю, щоб щедро відізвалися на цей заклик та зложили свої пожертви. Вірю, що ніхто не пожаліє грошової пожертви для тих, що втратили все майно, забезпечення і здоров'я. Також апелюю до всіх Товариств, Організацій, щоб зі своїх кас передали свої пожертви для потребуючих, що го-героїськ і терпелячо несуть на своїх плечах тяжке ярмо неволі".

ОСТАННЯ ПРИГАДКА: В НЕДІЛЮ ВАЖЛИВА МАНІФЕСТАЦІЯ В НЮ ЙОРКУ!

З УВАГИ НА ВИСТУП ЧЛЕНА УРЯДУ, ЗАПОВІДАЄТЬСЯ ШИРОКИЙ РОЗГОЛОС У ПРЕСІ, РАДІО І ТЕЛЕВІЗІЇ

Ню Йорк. — З Українського Конгресового Комітету востаннє пригадують, що в найближчу неділю, 30-го грудня, тут відбудеться важлива українська політична маніфестація, яка вимагає нашої якнайчисленнішої участи. Маніфестація відбудеться в залі Мангеттен Сентер при 34-ій стріті і 8-ій авеню о год. 2-ій по полудні і на ній виступить секретар праці Джеймс П. Мічел, як теж ряд інших визначних американських і українських промовців та член мадярського Революційного Комітету і учасник повстання в Будапешті. Маніфестацію проводитиме адв. Михайло Пізнак, а виступи промовців чергуватимуться з мистецькою програмою, яку виповнить чоловічий хор „Думка" під диригентурою мгра Л. Крушельницького. В дальшому інформують, що з уваги на виступ члена уряду, секретаря Мічела, відома радіо-телевізійна аґенція Колумбія Бродкестінґ Корпорейшин перебрала всю інформаційну службу для крайової преси. Маніфестація, по всіх правдоподібностях, буде передавана через радіо-телевізійну сітку тієї великої аґенції, як теж очікується масової участи кореспондентів місцевих і позамісцевих газет. Все це дозволяє на припущення, що саме ця маніфестація може стати одною з найважливіших подій в нашій акції поширювання правди про Україну і її змагання та в допомозі цим змаганням. На маніфестації мають бути схвалені важливі резолюції і відповідна деклярація, а причини і цілі цієї маніфестації більше, ніж заслуговують на те, щоб їх підтримав кожний з нас своєю приявністю і участю в цьому великому змаганні.

Ніксон відвідав Гувера і табір у Кілмер

Кемп Кілмер, Н. Дж. — Віце-президент Ричард М. Ніксон відбув у четвер 27 грудня ц. р. п'ятигодинні відвідини переходового табору для втікачів, приміщеного у колишньому військовому Кемп Кілмер, Н. Дж. Оглянувши табір і відбувши зустрічі з самими втікачами та з представниками допоміжних установ, що опікуються мадярськими імігрантами, Р. Ніксон висловив признання для успішної праці адміністрації табору і представництв допомогових аґенцій. Залишаючи Кемп Кілмер, Ніксон заявив, що досі не стверджено наявности симпатиків комунізму і совєтських аґентів поміж тими втікачами, що прибули до ЗДА, ані поміж тими, що перебувають ще в Австрії. Водночас із цим він подав до відома, що проблема мадярських втікачів буде розглянена в цілому під час зустрічі Президента і представників уряду з конгресовими представниками демократичної і республіканської партій, що відбудеться у Вашингтоні дня 1 січня 1957 року. Перед своїми відвідинами у Кемп Кілмер віце-президент Ніксон відвідав у Ню Йорку колишнього президента Герберта Гувера і відбув з ним, як одним з найвидатніших авторитетних експертів у справах міжнародної допомогової акції, коротку конференцію в справі актуальної тепер допомоги для мадярських втікачів. Після цієї конференції Гувер заявив кореспондентам, що на протязі останнього чвертьріччя це вже третя хвиля мадярів, які шукають захисту і свободи у ЗДА: перша була за Гітлера, друга за Сталіна і третя тепер за Кадара.

Американське військо в Европі — стрижнем її оборони

Гайдельберг. — Речник американських військ, стаціонованих на терені Західньої Німеччини, заявив, що в цілості американська збройна сила на терені Західньої Европи розпоряджає найбільшою вогневою силою, як будь-яка інша збройна сила у світі. По західньому боці залізної заслони стоїть 250,000 американського війська, яке є стрижнем оборони Заходу проти совєтської небезпеки. За мин. рік вона значно збільшилась. На місце 4-ої, 5-ої і 9-ої піхотних дивізій прийшли третя панцерна, одинадцята парашутна і восьма піхотна дивізії, які приєднались до другої панцерної і десятої піхотної дивізії, стаціонованих теж в Західній Німеччині. Крім них є численні інші допоміжні військові одиниці. У 1956 році скріплено ті війська новими батеріями атомової артилерії та з'єднаннями керованих ракет. Між керованими далекосяжними ракетами, що їх батерії вислано до Західньої Европи, є „Чесний Джан" і „Перемога" (Ніке). В найближчому часі мають вислати туди також суперсонічні протилетунські керовані ракети. Американські військові чинники не скривають тих подробиць, йдучи по лінії американської політики, що, мовляв, треба усвідомити ворога, щоб той не зважувався на воєнну авантюру, бо Захід добре приготований.

Сирія закидає чотирьом державам організування змови

Дамаск. — В акті обвинувачення проти арештованих сирійських політиків і військовиків говориться про їх приналежність до змови, яку ніби затіяли Англія, Франція, Туреччина і Ірак. Ціллю змови мало бути скинення теперішнього уряду в Сирії, вбивство її керівних державних і військових діячів та настановлення нового уряду, підпорядкованого названим державам. Обвинувачується 47 осіб, на чолі з колишнім президентом Сирії, генералом Шішеклі, який перебуває за кордоном, у Франції або в Швайцарії. Коло 10 західньо-зрілих осіб сховалось перед переслідуванням сирійської влади на терені Ливану, який відмовився видати їх, покликаючись на сирійсько-ливанський договір, який наказує шанувати право політичного азилю. Сирійський акт обвинувачення списаний на 60-х сторінках. Перечислюється в ньому подробиці, які то стратегічні пункти в краю мали зайняти збунтовані війська та яких то діячів змовники мали вбити. Уряд Іраку приділив на цю ціль буцімто 1,800.000 дол., з чого поважну квоту заінкасував б. президент Шішеклі.

Америка близько зацікавлена справою Кипру

Вашингтон. — „З'єднані Держави все ще сподіваються, що їх три союзники, які разом з населенням Кипру глибоко зацікавлені цією проблемою, будуть змагати до осягнення згоди щодо способу, як спільно знайти розв'язку, таку важливу для них і цілого вільного світу", — сказано в офіційній заяві, що її видав державний департамент. У цій заяві сказано про глибоке зацікавлення ЗДА працею лорда Редкліфа над сформулюванням автономії для Кипру. Виготовлення пропозицій щодо автономії могло б стати першим кроком до пізнішої мирної і загально сприйнятливої остаточної розв'язки проблеми Кипру — сказано в тій заяві. Стверджуючи, що деякі пропозиції лорда Редкліффа виявились несприйнятливими для тих, що безпосередньо заінтересовані цією справою, себто для греків, державний департамент все ж хотів би, щоб не перервались безпосередні контакти між англійським і грецьким урядами в цій справі і тому оприлюднив таку свою заяву. Вона — як коментує преса — прийшла безпосередньо після того, як амбасадор Греції у Вашингтоні Георгій Меляс поінформував державного секретаря Долласа про те, що Греція вважає за неможливу річ прийняти проект конституції, виготовлений лордом Редкліффом для Кипру.

Призначено нового амбасадора до Англії

Вашингтон. — Проголошено призначення Джана Ґей Вітні новим американським амбасадором у Лондоні. Вітні є чільним американським фінансістом і спортовцем, який ще не працював активно в дипломатії, але близько цікавився проблемами міжнародної політики. Теперішній амбасадор Олдріч має 71 рік і висловив бажання відійти на спочинок. Він залишиться на своєму становищі в Лондоні ще до лютого, чи до початку березня. Новий амбасадор має 52 роки. Він був за останньої війни полковником летунства і є близьким особистим знайомим Президента. У коментарях до цієї зміни у дипломатичній ставиці в Лондоні сказано, що становище американського амбасадора в Лондоні зв'язане з такими великими особистими репрезентаційними видатками амбасадора, що може бути ним тільки дуже багата людина. Масток Вітні обраховують на кругло 60 мільйонів долярів.

Доля Ґомулки залежить від господарського успіху

Варшава. — Головна журба уряду Циранкевіча-Ґомулки зосереджена тепер на господарських проблемах країни — твердять польські часописи. Вони розписуються про необхідність зарадити нужді широких верств населення, підвищити продукцію ужиткових предметів, пожвавити будівництво житлових домів та обнизити ціни промислових продуктів. Комуно-польський уряд здає собі справу, що його доля залежить від успіху чи невдачі господарської політики, твердять закордонні кореспонденти. Вони вказують на те, що впрадві Владислав Ґомулка безумовно втішається великою популярністю, проте і польські „сталіністи" на лівому крилі громадянства, і польські антисовєтські націоналісти на правому крилі „чигають" на господарські невдачі урядової політики, щоб спричинити нові заворушення і упадок Ґомулки.

Бразилія погоджується на американські летунські бази на острові Фернандо

Вашингтон. — Державний департамент повідомляє, що бразилійський уряд погоджується на те, щоб на острові Фернандо де Норонга були побудовані американські летунські бази, до яких могли б летіти керовані ракети, вистрелені з летунської бази на Флориді. Ці бази на бразилійському острові потрібні для випробування далекосяжних керованих ракет. Їх збудують приватні будівельні фірми за гроші команди летунства. Бразилійський уряд вже давніше погоджувався на будову цих баз, але проти них були бразилійські націоналісти та комуністи.

ПРЕЗИДЕНТ ЖАДАТИМЕ ВІД КОНГРЕСУ МАНДАТУ — ВЖИТИ ВІЙСЬКОВУ СИЛУ НА СЕР. СХОДІ

Вашингтон. — През. Айзенгавер звернеться до Конґресу з вимогою, щоб Конґрес уповноважив його вжити військову силу на Середньому Сході, коли тамошня ситуація вимагатиме цього. Вправді не сказано цього в такій категоричній формі, однак до такого саме висновку доходять коментарі американської преси у зв'язку з повідомленням про наради Президента і державного секретаря Долласа над середньо-східніми подіями. Мюррей Снайдер, асистент пресового секретаря Білого Дому, подав до відома, що Президент і державний секретар нараджувались над проблемою, як протиставитись дальшій комуністичній інфільтрації у країнах Середнього Сходу. У цій справі має в найближчий вівторок відбутися в Білому Домі нарада з лідерами Конґресу. Здогадуються, що на тій нараді Президент і державний секретар, поінформувавши конгресових лідерів про всі відомі державному секретаріятові подробиці совєтської інфільтрації на Середньому Сході і про дальшу загрозливу ситуацію, проситимуть їх підтримки в справі таких повноважень щодо Середнього Сходу, як їх Конґрес дав був свого часу Президентові щодо Формози і Пескадорських островів. Президент послідовно переводить свою тезу, що можна вжити військову силу для будь-якої акції за кордонами держави тільки за попередньою згодою від Конґресу. Він хоче дістати тепер заздалегідь таку згоду у відношенні до Середнього Сходу, на всякий випадок. Президент остеріг був уже Москву проти висилання „добровільців" „на поміч" Єгиптові і Москва, побачивши, що така акція викликала б активний американський спротив, відразу замовкла була, а потім цілком відкликала свою ідею з „добровільцями". Так само Президент перестеріг, що кожний наїзд на будь-яку державу, що належить до Багдадського пакту, стрінеться „з найповажнішою відповіддю" Америки. У керівних вашингтонських колах — твердить американська преса — переконані, що формальна постанова Конґресу про згоду на вжиття Президентом збройної сили на Середньому Сході, коли він вважатиме це потрібне для миру і інтересів ЗДА, що така постанова продиктує Совєтам куди більшу обережність і сповільнення їх інтриґ, достав зброї та націковування одних країн Середнього Сходу проти других. З'єднані Держави — читаємо в американських коментарях — рішені не придивлятися байдуже збоку хаотичній ситуації на Середньому Сході, яка розвивається у користь Москви.

Нассер знову маніфестує свою приязнь з Москвою

Каїро. — Диктаторський президент Єгипту, полк. Ґамаль Абдель Нассер перевів дві години на розмові з 9 совєтськими часописними кореспондентами в Каїро і славив перед ними єгипетсько - совєтську „приязнь". Нассер висловлював велику „вдячність" Москві за її достави зброї Єгиптові, що її Москва дала, мовляв, „без застережень", як теж за готовість прислати в допомогу Єгиптові совєтських „добровільців" та взагалі за становище большевиків в останній кризі. Нассер передав через совєтських кореспондентів совєтському урядові не тільки свою подяку за минуле, але й бажання та надію, що совєтський уряд і надалі підтримуватиме Єгипет на міжнародній арені. При цій нагоді Нассер, очевидно, гостро таврував Англію і Францію, а Ізраїль назвав „загрозою для всього арабського світу".

Совєтські танки перестали сторожити мости між Будою і Пештом

Будапешт. — З Будапештенських мостів над Дунаєм зникли совєтські танки, які сторожили їх впродовж двох останніх місяців. Так само стягнено совєтські танки зі залізничої стації. Проте далі величезні сталеві потвори Т-34 окружують будинок мадярського парляменту, як також головну кватиру компартії і совєтську амбасаду, а совєтські війська все ще займають всі касарні і бараки в місті та на передмістях. Уряд Яноша Кадара ніби далі переговорює з „поміркованими опозиціоністами", намагаючись поширити свою базу через включення до уряду деяких популярних мадярських діячів. Переговори буцім-то ведуться із Белею Ковачем, кол. міністром Надя.

В АМЕРИЦІ

● **Голова парадного походу** під час інавґурації в Вашингтоні Едвард Карр повідомляє, що каліфорнійський ковбой Монті Монтана просить дозволу взяти участь в цій параді і обіцяє не повторювати того трюку, якого зробив у 1953 році: тоді, попасуючись спритністю він закинув на плечі Президента свое лассо.

● **До лябораторії в Ньюпорті,** Орегон, принесли зовсім білого рака, що в усьому іншому нічим не відрізняється від нормального рака. Це вже другий такий рак впродовж кількох років. Біологи досліджують, чи білість цього рака має зв'язок зі зміною ракового панцера.

● **Старенька пані з Пасадени,** Каліфорнія, подарувала декілька своїх суконь Армії Спасіння, але пізніше пригадала, що в одній з них зашила 800 долярів. Гроші знайшли і звернули старушці з побажанням Веселих Свят!

● **Впродовж одного тижня в** місті Гелена, Монтана, заноговано п'ять легких землетрусів. Вони тривали по кілька секунд і, крім страху, не спричинили жадної шкоди.

● **Трирічний Роберт Баткін** з Оклагоми Сити заявив стрижеві, що хоче, щоб його підстригли так як батька. Стрижій не міг його вдоволити, і хлопець вдома мусів його поправляти, щоб мати таку фризуру, як батько — це значить лисину.

● **У Ріо де Жанейро,** в Бразилії, внаслідок обірвання хмари, перейшла велика злива. Під час повені згинуло 38 осіб.

● **Нурець Луіс Люрме** з Монтреалу в Канаді рішив проплисти на саме Різдво Христове 50 миль рікою св. Лаврентія в нурецькому вирядді. Проплив він лише 12 миль, бо не зміг далі витримати низької температури.

● **Переможений** демократичний кандидат на президента Адлей Е. Стівенсон дістав досі 40,000 листів від своїх політичних прихильників, які просять його не кидати політики, а деякі закликають щераз кандидувати в 1960 році. Стівенсон хоче всім відповісти на побажання при допомозі своїх помічників.

● **Одна з канадійських п'ятерят Марі Діон** зліквідувала свою крамницю з квітами в Монтреалі, бо втратила на ній коло 25,000 долярів впродовж не цілого року. Гадають, що крамниця „не йшла" тому, що її власничка не хотіла особисто обслуговувати покупців та з ними розмовляти.

В СВІТІ

● **Західньо - німецький** канцлер Конрад Аденауер, за традицією всіх християнських державних мужів, а зокрема тією, що її він увів у Німецьку Федеративну Республіку, — провів Різдвяні свята в гурті найближчої рідні. Всі його діти і внуки з'їхалися на свята до його вілли в Рендорфі, за 10 миль від Бонну.

● **У Франції** з кожним роком меншає кількість хліборобів. У 1921 році було їх ще 4,234,000, а два роки тому було вже тільки 3,130,000. Статистики вираховують, що коли французька селянська молодь і далі втікатиме з сіл до міст, то в 1971 році число селян впаде до 2,600,000 і не буде ким заповнити опустілі господарства. Уряд і господарники б'ють на тривогу і думають над тим, як зарадити цьому суспільному явищу.

● **Совєтський уряд** наказав робітникам працювати в останню неділю цього року, 30-го грудня: „зате" вони матимуть вільний від праці Новий Рік. Як звичайно, оприлюднено, що „таке було бажання робітників" наче б денебудь у світі робітники хотіли працювати у святковий день!

● **Колишній японський міністер закордонних справ,** який репрезентував Японію в Об'єднаних Націях, як тільки її дотісі організації прийнято, Мамору Шіґемітсу, вернувся до Токіо. Йому назустріч виїхав на летовище його наступник, Нобосуке Кіші, який на з'їзді Демократично - Ліберальної партії дістав тільки на 7 голосів менше, аніж Танзан Ішібаші. Ставши головою партії, цей останній автоматично став і прем'єром, але своєму супернікові Кіші негайно запропонував найважливіше становище в уряді — міністра закордонних справ.

● **Голляндська королева Юліяна,** кажучи у своєму Різдвяному зверненні до голляндського народу про „добро і зло", вказала, як на приклад злих діл, спроби забити клина й порізнити чоловіка й жінку. Загально вважають, що це був натяк на пресові плітки в зв'язку з непорозумінням на голляндському королівському дворі.

● **В Альжирі** націоналістичні терористи застрелили в каварні чільного альжирського політика, голову обласної ради Альжирського департаменту, Мохамеда Аіт Алі, який мав відвагу закликати своїх земляків до порозуміння і співпраці з Францією.

● **Пу-І,** останній китайський імператор, якому в 1930-х рр., японці привернули престіл у відновленій ними державі Манджу-Го в 30-х рр., 11 років перебував в комуно-китайській в'язниці. Він має тепер 50 років. В американській пресі появилися його світлини — в адміральській уніформі в 1938 році і тепер, постарілого й обдертого в'язня.

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays and holidays (Saturday and Monday issues combined) by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street. Jersey City 3, N. J.

Entered as Second Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J., on March 30, 1911 under the Act of March 8, 1879

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1918

За кожну зміну адреси платиться 10 центів

Редакція не відповідає і не зобов'язується повертати незамовлені матеріяли.

Адреса: "SVOBODA", P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

ЗАКІНЧУЮЧИ 1956-ИЙ

Видаючи останнє цьогорічне — 250-те число „Свободи" і перегортаючи останню картку календаря, позначеного цифрою 1956, зупиняється думка, щоб зробити огляд минулого, підвести підсумки і змін, які відбулися на протязі цього року і які без сумніву заважать теж і на розвитку подій у новому 1957-му.

Пройдений рік був вагітний у події, не так може в самому українському житті, як у міжнародному світовому, зокрема на просторах Східньої Европи. Усвідомлюючи вагу цих подій і переламів і можливість їх впливу на вирішення долі українського народу, на визволення і державне самовизначення України, треба ствердити, що вони можуть стати початком кінця московського комунізму й імперіялізму, їхнього оконечного краху і ліквідації. Таке переконання висловив і віце-президент Ніксон, повернувшись в останніх днях з коротких відвідин в Европі.

Далекосяжні зрушення і злами, що відбулися на територіях поневолених Москвою народів, дуже подібні до процесу, що ним починається лявіна. Є багато підстав і далі думати, що цьогорічні події на Сході Европи виллються саме в таку лявіну, що, наче буря, змете совєтську тюрму народів.

Почалися ці зрушення від незамітної, здавалося б, події, від розвінчання Сталіна, що його започаткував Хрущов своєю секретною промовою на 20-му з'їзді комуністичної партії Совєтського Союзу. Удар по престижі донедавнього „сонечка" і „батька народів" визволив сили і тенденції, що їх не сподівалися і самі розвінчувачі Сталіна. Стероризовані ідеологічно й організаційно маси почали усвідомлювати й розуміти всю брехню комуністичної системи й ідеології. Наче весняні потоки з-під снігу і криги, почали прориватися не тільки вільні думки, але й відкриті слова, і московські самодержці змушені були піти на поступки в тій чи в іншій ділянках життя. Так почалася т. зв. відлига в Совєтському Союзі, а за нею лібералізаційні і відосередні рухи в сателітних країнах.

Черговим ударом по системі совєтського невільництва стали червневі події в Познані, де, використовуючи десталінізацію і розгубленість партійних проводів і кадрів, польська молодь, польські робітники і студенти вийшли під національними прапорами, під гаслом волі і хліба на барикади, на боротьбу з комуністичним режимом і з совєтськими танками. Суди, що відбулися над польською молоддю, над учасниками познанських заворушень, поглибили тільки фермент у Польщі і привели до дальших заворушень, до дальших лібералізаційних процесів, які закінчилися покищо змінами на провідних становищах в польській комуністичній партії і в уряді. Останні заворушення у Щецині, у Вроцлаві та в інших містах Польщі доказують, що лявіна котиться далі, що вона стає все ширшою і глибшою.

Але найсильнішим, найбільш дошкульним ударом для комуністичної системи поневолення, тим, цитованим уже за віце-президентом Ніксоном „початком кінця міжнародного комунізму", стали події на Мадярщині. Започатковані вільними дискусіями і студентськими мирними демонстраціями, вони вилялися у збройний спротив всього мадярського народу проти незрівняно більших збройних сил Сов. Союзу, прикликаних на допомогу мадярськими комуністами. Збройна інтервенція Москви на Мадярщині, її розпачливе намагання вдержати за всяку ціну — з допомогою танків, терору і депортацій свій стан посідання і свою владу на Сході Европи, привели у висліді до морального осудження Совєтського Союзу всіма свободолюбними народами світу, включно з невтральними і донедавніми друзями Совєтів.

Водночас із цим „великим рушенням" ідей і сил свободи в сателітних країнах почав дальше тріщати лід довголітньої неволі теж і на українських землях. Продовжуються давні і виникають нові ферменти і серед української молоді і серед українських мистецьких та літературних кіл. Коли вірити вісткам закордонних журналістів, одержаним від самих таки мадярських повстанців, то мадярську боротьбу за свободу підтримують українські вояки із совєтської армії та українські повстанці в Карпатській і Західній Україні.

Всі ці події, всі ці зрушення і злами, що їх приніс нам і світові 1956-ий рік, поглиблюють надію на неминучий розвал московського большевизму, що одного дня може минутися так, як минулися раптом і негадано російська й австро-угорська імперії, і ставлять перед усю українську громаду завдання готуватися до моральної і матеріяльної підтримки для української революції, для українського державного будівництва, що може прийти так же само неминуче, як великі революційні злами в недавньому минулому.

МОЛОДЬ ПРОТИ КОМУНІЗМУ

Мабуть ні одна невдача комунізму не була такою катастрофальною для майбутности його устрою, як банкрутство його зусиль приєднати собі молодь. Спершу здавалося, що динаміка комуністичного руху, його палкі фрази, ніби вселюдський характер комуністичної ідеї, врешті упривілейоване становище, що його відразу дано молоді в комуністичному режимі просто з титулу її віку, — що все це „автоматично" включить молодь в ряди комуністів. Совєтський режим зідразу поставив ставку на молодь. Він робив усе, щоб відмежувати дітей від батьків, поклавши, так би мовити, хрестик на покоління, яке знало попередні часи, а всі свої надії зв'язавши з поколінням, що виросло й виховалось за комуністичної влади. Сьогодні в СССР виростає вже друге покоління, яке ніякої іншої влади, ніякого іншого державного ладу, як тільки совєтський, не знає. І в усіх сателітних державах нинішня високошкільна молодь теж ледве чи пам'ятає роки власної національної державности, бо ж 5½ років велася світова війна з її німецькою гегемонією та харчовими злиднями, а вже 11 років триває фактична совєтська окупація. Проте, всупереч усім цим фактам, молодь в усіх комуністичних країнах є не „за" комуністичний режим, а „проти" нього.

Цей просто незрозумілий феномен був давно відомий нам, українцям. Він відомий всім емігрантам з часів останньої світової війни, колись в скитальських таборах не було серед маси скитальської молоді різних національностей ані навіть тіні вагання, ані тіні ідеологічних сумнівів, ані тіні жалю за „втраченим раєм". Навпаки, найпалкіший націоналізм у найрізкіших його формах проявлявся серед молоді, яка втекла з підсовєтських країн. Після мизулорічної р о з в і н ч у в а л ь н о ї промови Хрущова, коли по Совєтському Союзу повіяло троки свобідніший духом, глухі вістки надходили про віча молоді по різних високих школах в СССР, головно на Кавказі, з резолюціями, що вимагали більшої свободи. Недавно такі самі вістки наспіли щодо студентських віч у Москві і Ленінграді. Але найяскравішою, найморгутнішою демонстрацією антикомуністичних настроїв молоді стали події в Польщі й на Мадярщині. Не тільки студенти високих шкіл, але й фабрична та ремісничa молодь, отже молоде покоління пролетаріяту, і та середньошкільна молодь, просто діти, яка ніякого іншого режиму, як тільки комуністичний режим, ніколи не переживала масово, стихійно, вся, без решти, звернулась проти комуністичної влади. На лавах підсудних у познанських процесах сиділи юнаки і підлітки. Найбільшою трудністю Гомулки було і є вдержати молодь в рямцях „лібералізаційних" вимог, щоб вона не стала авангардом такої кривавої антикомуністичної революції, яку здавлювали б совєтські танки. У революції на Мадярщині молодь була рушійною і найбільш активною силою, молодь заповнила ряди мадярських „Ворців за свободу", молодь обох статей і буквально діти — стріляли й гинули на вулицях Будапешту.

Де тасмниця цього комуністичного банкрутства? Найкращі знавці відносин у комуністичних країнах та психоаналітики і педагоги погоджуються в одному: найповажнішою причиною відштовхнення молоді від комуністичного режиму є забріханість цього режиму. Молодь лине до новаторських ідей, до всього, що валить старе й настановляє нове. Молодь схильна швидко захоплюватися, не вміє вглиблюватися та аналізувати і ділово критикувати. Але її не можна перманентно обманювати. Головною помилкою комуністів було їхнє наставлення на постійне фальшування правди, у тому переконанні, що молодь повірить у сфальшовану правду і буде за неї боротися, не зумівши відрізнити її від дійсної правди. Для цього й спущено залізну завісу, щоб передусім молодь не знала, що діється поза комуністичними державами. Але весь той експеримент виявився життьово нездійсненний, практично неможливий.

Бо ось, напр., в усіх комуністичних країнах постійно фальшується г о с п одарську статистику, з твердженням, що настало „поліпшення". Однак, не можуть повірити в це люди, які знають, що вони бідують. Говорено там і говориться, що на Заході є під кожним оглядом гірше. Однак, мільйони молодих підсовєтських громадян побачили центральну Европу під час останньої війни. Згодом появились щілинки в залізній завісі, почали з Заходу показуватись в комуністичних країнах туристи, почали наспівати пакунки з речами, фільми, книжки. І власне для молоді реверізією було відкриття, що на Заході люди краще живуть, краще одягаються, що західні фільми цікавіші, що західні танці привабливіші, що західня молодь має більше часу для забави. Неможливо було вповні переконання не то в польську чи мадярську, а й в чеську та румунську молодь, що всі найбільші винаходи у світі — це виключно діло москалів, бо, всупереч совєтським підручникам, у високих технічних школах молодь скоріше чи пізніше таки довідується про поступ західньої техніки, медицини, про західню культуру в усіх її ділянках. Якраз старших можна наломити до того, щоб вони, зціпивши зуби, мовчки слухали, корилися, мовчали і притакували — сьогодні одній комуністичній тезі, завтра іншій. З молоддю трудніша справа. Тому на молодь куди глибше враження робить зигзагувата, вічно змінлива, взаємносуперечна тактика комуністів: сьогодні когось прославляти, як найбільшого за всі часи „генія", завтра його лаяти, як злочинця, сьогодні робити когось міністром, завтра вішати його, як „зрадника", вічно виправляти енциклопедію, вічно змінювати гасла, — молодь не всилі зрозуміти цього, й дратує це і огірчує. Коли ж стосується це народів із такими старими національно-державними традиціями, як поляки чи мадяри, то — очевидно — мадярська молодь мусіла бути просто потрясена фактом, що ось, напр., під час Олімпіяди в Гельсінках частіше грали мадярський н а ц і о н альний гимн, аніж за 10 років комуністичного режиму в самій Мадярщині.

Москалі відомі з свого вродженого гону до переборщування. Вони, у своєму засліпленому р у с и ф і катерському гоні, настановили не тільки комуністичний режим в усіх сателітних країнах, але й вводили ті самі обрусительські методи, що в Україні, на Кавказі чи в Прибалтиці: зодягнення вояків у совєтські уніформи за старим російським зразком, примусове навчання російської мови і щораз ширше стосування її в публічному житті, силування святкувати російські історичні роковини, прославлювання російської історії, при одночасному нехтуванні і помітуванні рідними притаманностями даних народів, — все це викликає реакцію, найпалкішу у молоді. І не рахувалися комуністи з однією непорушною правдою, що є законом природи: гін до волі, до свободи, до вільного розпоряджування своїм життям і своїм часом, такий вроджений усім людям, а в першій мірі молоді, що чим грубші пута, тим сильніша реакція. В Україні й інших країнах, окупованих Москвою протягом 37-х років, люди знають, що комуністична преса й пропаганда, все комуністичне життя — забріхані. Але там люди здебільша — особливо старше покоління — збайдужіли, отупіли. В сателітних країнах того отупіння ще нема. Але й у підсовєтських країнах воно раніше або пізніше зникне і проявиться мадярська рішучість зірвати пута облуди, брехні і терору. І тоді молодь буде в перших рядах борців проти комунізму.

Зенон Стефанів

ВІЙСЬКОВИЙ ПОТЕНЦІЯЛ ДЕРЖАВ НАТО

Під поняттям воєнно-економічного потенціялу масмо на увазі взагалі всі сили і засоби, що мають бути вжиті на опорядження та забезпечення країни на випадок війни. Сюди входять такі фактори, як: людські резерви, енергетичні джерела, сировина враз із харчовими і кормовими середниками, промислова потужність і продукція, сухопільні, водні і повітряні засоби комунікації, фінанси, стан наукових дослідів тощо.

Одначе, н а й г о л о в н і ш им чинником воєнного потенціялу, поза матеріяльними засобами, залишається таки людина, без різниці — чи буде на керівному становищі, чи звичайним робітником, сільським господарем або вояком на фронтовій лінії.

Беручи до уваги людський резервуар обох розділених частин світу, побачимо наглядно велику перевагу Заходу: всі вільні країни мають разом населення коло 1.300 мільйонів; Совєтський Союз враз із сателітами, включаючи і Китай, має в своїй домінації приблизно 800 мли. населення. При цьому не треба забувати, що держави західнього блоку посідають вищий життьовий рівень і багато догідніші умовини праці, що матиме велике значення у видатності економіки війни.

Військовий, натомість, потенціял становить один із найважніших елементів воєнного потенціялу як цілости та вміщує в собі людські ресурси, покликані до військової служби для ведення воєнних безпосередніх операцій.

Завданням цієї статті є подати інформацію про військовий потенціял Північно-Атлантійського Союзу, цього найбільш ефективного і дієчого альянсу демократичних країн.

Про п о л і т ично-мілітарну структуру автор цих рядків писав уже обширніше на сторінках цього часопису (див. „Свобода", ч. 232 — 2. 12. 1955), — тепер хочу подати декілька відомостей відносно кількости збройних сил НАТО.

На підставі військових клявзуль Півн.-Атлант. Союзу, всі військa договірних держав творять разом коаліційні збройні сили, що можуть бути в міру потреби пересувані і стаціоновані в союзних країнах, не порушуючи ні в чому через те їхньої суверенности.

В теперішній час збройні сили НАТО поділяються на а) відряджені повно-штатні бойові з'єднання (assigned forces), б) з'єднання, готові до акції в часі мобілізації (earmarked forces) та в) з'єднання крайової оборони договірної держави.

Особливо виявляється мілітарна співпраця союзних військ в ділянці організації, вишколення, виряду, уніфікації озброєння та спільного головного командування різних ступнів.

Поодинокі країни НАТО розпоряджають тепер такою кількістю людей під зброєю: 1) ЗДА — 168 млн. населення, — 2 млн. 815 тис. війська, 2) Франція — 43 млн., — 920 тис., 3) Великобританія — 50.5 млн., — 800 тис., 4) Туреччина — 23.2 млн., — 442 тис., 5) Італія — 48 млн., — 375 тис., 6) Бельгія — 8.8 млн., — 152 тис., 7) Голляндія — 10.7 млн., — 135 тис., 8) Греція — 8.2 млн., — 135 тис., 9) Канада — 15.5 млн., — 120 тис., 10) Зах. Німеччина — 50 млн., — 116 тис., (військо в стадії організації), 11) Португалія — 8.7 млн., — 68 тис., 12) Данія — 4.5 млн., — 41.700, 13) Норвегія — 3.5 млн., — 33 тис., 14) Люксембург — 304 тис., — 1.600, 15) Ісляндія — 154 тис. нас., — війська не має.

Разом союзні держави мають кругло 443 млн. населення та 6,154.300 війська в активній службі. При теперішній мобілізаційній спроможності можуть покликати щонайменше 20-25 мільйонів резерви.

Військові сили т. зв. Варшавського пакту Союзу і сателітних країн становлять, на підставі обчислень західніх військових експертів, приблизно сім мільйонів, — в тому числі готових до операцій коло 250 дивізій та 21 тис. літаків. Людський резервуар Варшавського союзу: 305 млн. населення.

У противагу цьому в розпорядженні головнокомандувача одного тільки европейського відтинку НАТО (SACEUR) стоїть в повній бойовій готовості 783 тис. союзного війська — вповні укомплектованих 46 дивізій, тоді, коли в 1949 р. було тільки 12 дивізій. Для піддержки союзних військ в Европі відряджено окреме тактичне летунство в силі 226 ескадриль із 500 літаками, в цьому не врахована окрема армійська і морська авіяція. Американське стратегічне летунство (SAC) далекого заєгу як також і інші з'єднання, хоча й не включені до військ НАТО, на випадок збройного конфлікту негайно будуть введені в дію на суходолі, в повітрі і на морі — на основі союзного договору. Теперішній національний склад дивізій SACEUR: 12 турецьких, 9 італійських, 6 американських, 5 грецьких, 4 британських, 3 бельгійські, в тому 2 люксембурзькі батальйони, 2 французькі, 2 голляндські та по одній норвезькій, данській і канадійській.

В усіх об'єднаних військових штабах НАТО, з огляду на переважну участь англомовних країн (ЗДА, В.-Британія, Канада) зобов'язує англійська урядова мова. Тому часто стрічаємо англійські означення, що відносяться до Півн.-Атлант. Союзу, спеціяльно у військовій ділянці. Натомість, в усіх національних військових з'єднаннях, підпорядкованих НАТО, вживається в наказодавстві тільки мову даної країни.

РЕФОРМА СТЕЙТОВОГО СУДІВНИЦТВА

Тимчасова Комісія Судівництва стейту Ню Йорк, покликана до життя стейтовою легіслятурою в 1953 р., повідомила громадянство, що має готовий нарис реорганізації всієї судової системи. Хоч це є специфічний плян для нюйоркського стейту, одначе він важливий і для інших стейтів, бо нюйоркський стейт вважається звичайно за ключовий, з якого виходять різнородні проєкти, що їх наслідують інші стейти. З цієї причини намічена реформа судівництва в Ню Йорку викликає зацікавлення загалу громадян З'єднинених Держав.

Особливо цікава вона для нових американців, які просто розгублюються від різноманітности а м е риканського судівництва, відмінного від судівництва континентальної Европи, звідки вони прийшли до Америки. Крім того, дуже велика частина нової імміграції зупинилася у прибережних стейтах ЗДА, де судівництво оперте на традиції з часів панування англійських королів, і хоч-не-хоч мусить пристосовуватися до нових обставин.

Щоб зрозуміти, про що йде, треба сказати, що судівнича система нюйоркського стейту була складена й ухвалена ще в 1846 р., тобто сто десять років тому. Тоді стейт Ню Йорк вважався за піонерський фармерський стейт, з примітивними сільськими відносинами, отже й судівнича система мусіла відповідати вимогам часу. Упродовж сотні років цей стейт швидко розвивався під кожним оглядом, в першу чергу під оглядом промисловости, і треба було час від часу творити нові суди для різнородних справ, хоч система залишалася та сама. Поставали нові міста, впливам яких підпадало місцеве й околичне населення, а крім того виросло таке місто, як Ню Йорк, для якого треба було окремої системи судівництва. З цієї причини стейт Ню Йорк має тепер судівництво, що охоплює примітивні суди для фармерського населення, має судівництво для міських округ і окреме — для міста Ню Йорку. І тому не диво, коли, наприклад, громадянин Ню Йорку, виїхавши в північну частину стейту, не може зоріентуватися, до котрого суду йому йти з якоюсь справою, що вимагає правного поладнання.

Також мало кому зрозуміле, чому, напр., позов за автомобільний випадок в одній дільниці міста Ню Йорку назріває до вирішення на судовій розправі впродовж 15-ти місяців (як в дільниці Стейтен Айленд), а в іншій — аж 56 місяців (як ось в Бруклині) і т. п.

Щоб зрозуміти такі дивовижні реченці, треба ствердити, що перевантаженість судів „великими" справами просто неймовірне, і Найвищі Суди, до яких такі справи належать, не мають належної кількости суддів тому, що кількість їх вирішується в стейтовій легіслятурі. Там водночас ухвалюється бюджет на заплату не тільки самого судді, але й допоміжних суддейських сил.

Одначе, до суду належать не тільки автомобільні випадки, але й менші грошові справи, незгоди між подружжями, відношення дітей до батьків і навпаки, справи спадкові, масткові, або, як їх загально називають, „цивільні", не охоплені карним кодексом.

Коли ж узяти до уваги, що злочинність дітей та молоді зростає з дня на день і судити їх треба в окремих судах для малолітніх; що кожного дня бувають крадежі, вуличні напади, душогубства, різнородні покалічення чи просто убивства в публічних місцях, на шляхах, на вулицях міст, в домах — і всім

(Закінчення на стор. 3-ій)

КОМУСЬ ДАНО...

Комусь дано діла творить великі,
Що ниткою протягнуться в віки,
А з мене досить,
що не був дволикий,
Що серця не міняв на мідяки,
А з мене досить,
що маленькі вчинки,
І пориви свої, й діла дрібні,
Я не виносив продавать на ринки,
Мов той крамар, в базарні дні.
І хоч тепер уже лягла утома
І борозни порізали чоло, —
Я все ж радий, що кожну кому
В своїх піснях я напоїв теплом;
Я все ж радий,
що вмів співати просто,
Благословляючи людей
і кожну мить
Що моє серце,
виснажене доста,
Учили прагнути, горіти і любить,
Тому не заздрю я нічому і нікому,
Хай іншим їх незрівняні діла...
А з мене досить
вміти вкласти в кому
Хоч би одну краплиночку тепла.

Д. ФАЛЬКІВСЬКИЙ

Ярослав Падох

ПАМ'ЯТІ ВІРНОГО ЛЬВОВ'ЯНИНА

У 10-ліття смерти проф. Володимира Верґановського

Недавнє святкування сімсотріччя Львова і ще ближчий до нас нюйоркський з'їзд колишніх львівських студентів пригадав нам не тільки дорогі мури тієї гордої столиці, але й чимало її передових людей. Додаймо без зайвої патетики: людей, вірних їй крізь усе життя, вірних до смерти.

З особливою увагою й сантиментом згадувалися львівські високі школи, їх професура й студентство. А поміж ними, на першому місці, незрівнянний феномен, що стоїть ще й досі, як пригадка середньовічної н е т олеранції, як акт обвинувачення усьому двадцятому сторіччю: Український Таємний Університет.

Ще досі, далеко від рідного краю, відчуваємо вагу того єдиного в світі університету, тієї неперевершеної, тієї справжньої, не тільки титулярної, духової матері-годувальниці молодого українського [illegible] і. виховників і вихованців стояло і ще досі стоїть на найбільш висунених позиціях національного фронту, однаково в часі війни і миру, на рідній грунті і на вигнанні, а скільки з них загинуло, не здавши позицій. Пам'ять наша була б надміру коротка, а історія надміру несправедлива, коли ми не пригадали сучасним і не передали майбутнім імен бодай тих найпередовіших, найбільш відданих і Університетові і місту, в якім він народився і діяв.

Хто заперечить, що поміж ними належиться місце, і то передове й почесне місце, потрійному професорові й подвійному деканові трьох львівських університетів, за трьох окупацій, бл. п. проф. Володимирові Верґановському, десятиліття смерти якого зійшлося із з'їздом стількох його колишніх студентів.

Після правничих студій, закінчених у 1898 р., та доктурату, здобутого р. 1900 в тім же Львівськім університеті, а згодом після наукових студій у Берліні і Відні, проф. Верґановський став р. 1908 приватним доцентом цісарсько-королівського у н і в е рситету ім. Франца І у Львові, який в той час саме вступив був на шлях частинної українізації. Після програної визвольної війни Професор відмовився викладати в університеті, з якого польська влада усунула українських студентів і скасувала виклади українською мовою, так само, як відмовився скласти суддівську присягу на вірність польській державі й не повернувся до суду, доки міжнародні чинники не признали Польщі наших західніх земель. Зате він повністю присвятився праці в Українськім Таємнім Університеті, як професор та декан його правничого факультету, і то за цілий час існування тієї незвичайної високої школи. Втретє повернувся Покійний до професури в роках 1939-1941 за совєтської окупації Львова в університеті ім. Івана Франка, де знову зайняв відповідальний пост декана правничого факультету. Студенти покійного Професора, з усіх трьох діб його професури, а зокрема з неспокійної й небезпечної доби підсовєтської, зберегли до нього таку неподільну пошану, якою втішаються тільки справді виїмкові люди.

Не менше признання та пошану здобув Покійний серед широких кругів рідного громадянства, зокрема серед українських, а то й чужих правників, як суддя, зразу нижчих: повітового і окружного судів, а від 1929 р. — найвищого галицького Апеляційного суду.

Українські судді під Австрією, а далі під Польщею, займали одне крило того надзвичайно важливого національного фронту, що його держав український правничий стан. На одному крилі стояв український адвокат: вірний і непохитний заступник віками на сто способів експлоатованого й докраю зубожілого селянського населення і не менш довірливий оборонець у карних справах перед судом, прокуратурою, поліцією та всіми незчисленними адміністраційними органами займанщицької влади, як у політичних, так і в звичайних процесах, як же часто зовсім бездумних шиканах, для більшої слави Речі Посполитої.

На другому крилі стояв не менш твердо і усвідомлено український суддя. Густі ряди цих і досі ще як слід не оцінених оборонців основних прав українського населення страшенно прорідли за Польщі. Український правник не знаходив місця на рідній території, але, за наказами з чужої столиці, або кидав службу, або мандрував у далекі, чужі землі. І чим менше було наших суддів, тим більша відповідальність спадала на них, і вони її, з дуже малими виїмками, чесно, справді по-суддівськи, виконували. Це вони, українські судді, стосували справедливу міру права до українського населення. Це вони серед своїх польських колеґ привертали, наказами згори порушену, атмосферу рівної справедливости до всіх без огляду на національність чи віровизнання. Польська Темida з бігом років чимраз рідше зберігала опаску на своїх очах на українських землях і тільки зрідка довіряла нефальшованій вазі українсько-польські спори.

Українські правники, зокрема ті, що в останніх десятиліттю польської займанщини виступали, як судові заступники перед Апеляційним судом у Львові, знають, якою необмеженою повагою і пошаною втішався покійний проф. Верґановський серед своїх і чужих. Найважчі питання і найбільш драматичні спори, в яких, здавалося, немає змоги погодити право з вимогами с п р а в е д ливости (summum ius, summa iniuria) знаходили завжди блискучу розв'язку у вироках апеляційного судді Верґановського, однаково глибоку під теоретичним оглядом, як і справедливу — вислід ідеальної співпраці глибокої правничої ерудиції і завжди живого, професійною рутиною неприспаного, серця.

Професура і суд не вичерпували всесторонности Професора і його суспільної активности. З-під його пера вийшов цілий ряд цінних правничих творів, здебільшого з його ранніх років, бо пізніше життя не залишало багато часу на наукову роботу. Та все ж і ці ранні твори не втратили своєї вартости ще досі.

Багато праці наукової і організаційної вклав професор Верґановський у Наукове Товариство ім. Шевченка. Від 1914 р., коли його іменовано дійсним членом НТШ, Професор працював у Правничій Комісії Товариства, як її голова і редактор „Правничого Вістника". Коли за німецької окупації навіть українська наука мусіла піти в підпілля, Професор наново очолив Правничу Секцію НТШ і розбудував її у самостійну секцію.

Хоч народжений на стрийськім Підгір'ї (7 березня 1876 року) у Лукавиці Вижній проф. Верґановський провів майже все своє життя у Львові. Та й чи могло воно бути інакше? Львів був для нього чимсь куди більшим за місто і за місце побуту, та праці. Пов'язаний із Львовом тисячею невидимих духових ниток, він не вагався заплатити свою вірність Львову відкиненням великої професійної кар'єри. Двічі вона стукала до його воріт. Раз в 1922 р., коли Професора запросили на катедру Софійського університету, вдруге в 1938 р., коли йому пропоновано один з найвищих правничих постів, що їх мала Польща: судді Найвищого Адміністраційного Трибуналу в Варшаві. І двічі вірність своїй землі і її столиці перемогла не абияку спокусу відзначення і матеріяльного добробуту, якого так і не зазнав Покійний. Чи цього одного не було б досить, щоб вписати ім'я Професора в золотий реєстр вірних синів того, справді найвірнішого своїй землі і історії, міста?!

Згадуючи наш дорогий Львів, оживім спогадами його передових людей, що своєю працею і відданістю стали його невід'ємною частиною. Згадаймо поміж ними також того, чия тиха могила вже десять років обростає гірською травою далекого Тиролю. Бо не можна пам'ятати Львів і забувати тих, якими він жив і ріс, які жили, трудилися й скиталися чужиною для його добра й велич.

ВЕЛИЧАВЕ СОБОРНЕ СВЯТО ІВАНА ФРАНКА В ТОРОНТІ

Головна імпреза запланованих Франківських Святкувань Відділом Комітету Українців Канади в Торонті відбулася надзвичайно вдало і величаво 25-го листопада в найбільшому і найкращому Торонтонському Театрі Одеон. Концерт розпочався могутнім співом Збірного Хору м. Торонта під пров. Г. Голинської — „Вічного революціонера" Франка - Лисенка і прологом до „Мойсея" — декл. Олі Федчук-Івах і знову величавий спів хору „Коваля" (У долині село лежить) Франка - Гайворонського. По високо культурній доповіді проф. В. Ревуцького — декл. одинадцятої пісні з „Мойсея" Ірини Гошовської в Рачестер, ЗДА і виступ Ансамблю Бандуристів ОДВУ в Рачестер під кер. С. Тупіса, який добре виконав „Слава йому слава" І. Сеници, „Встає хмара з-за Лиману" Шевченка-Ємця, нар. пісню „Ой при дужку" і Запорізький марш Лисенка. В другій частині голова Відділу КУК адв. Штокало представив доньку Івана Франка Анну Ключко, її синів Тараса і Мирона, невістку та правнучку Івана Франка. Пані Анна Ключко передала понад двотисячній публіці спомин про свого батька Івана Франка, як він виховував своїх дітей. Приязні щиро вітали доньку Івана Франка — Анну, віддаючи тим поклін і пошану Мойсеєві українського народу — Іванові Франкові. Славна наша сопранова співачка Стефа Федчук відспівала „Гримить" Франка-Лапишинського і „Молитву за Україну" Лесі Українки — І. Білогруда. Ансамбль бандуристів виконав „Гей там у полі" Весоловського, „Пішов милий" Леонтовича, „Про зруйнування Січі" Кошиця і нар. пісню про От. Сямона Петлюру. Ансамбль вир'язався знаменито, особливо солісти, а між ними пані Тупіс. На сцені з'явилися старші пластуни під пров. О. Сагайдаківського і віддали збірною деклямацією славних Франкових „Каменярів". Спільне і могутнє „Не пора, не пора" закінчило це величаве і вдале Соборне Свято Івана Франка в Торонті.

Добрі мистецькі сили, дали добрий мистецький концерт. Музичний супровід до сольових співів був у руках відомої вже піяністки Наталки Нестровської-Обаль, а музичний супровід до Збірного Хору у руках Оксани Бризгун-Соколик, що недавно виступала в Мессей Голразом з Орестом Русиаком.

СТИПЕНДІЇ ІМ. ІВАНА ФРАНКА

Щоб закріпити тривалу пам'ять Івана Франка, з нагоди його 100 Роковин і заохотити нашу молодь до студій української мови, літератури й культури, Екзекутива Відділу Комітету Українців Канади в Торонті випустила спеціяльні Стипендійні тикети, з яких весь чистий дохід піде на Стипендії ім. Івана Франка для найуспішніших студентів з українознавства при університетах: Торонто, Оттава, Монтреал, Вінніпег, Саскатун і Едмонтон. Висота тих стипендій буде залежати від скількости проданих стипендійних тикетів, які розпродають поодинокі особи з рамени відділів КУК. Тому обов'язком кожного українського громадянина є закупити собі принаймі один тикет і тим своїм доляром допомогти добрій українській справі.

ПРИЙНЯТТЯ ДЛЯ АНСАМБЛЮ БАНДУРИСТІВ

По закінченні Соборного Свята Івана Франка в Торонті, відбулося прийняття для Ансамблю Бандуристів ОДВУ з Рачестер, ЗДА. Прийняття, яке проводив секретар Комітету Українців Канади в Торонті — д-р Степан Росоха, було цікаве тим, що приявні представники різних організацій обмінялись думками в справі наладнання співпраці з осередками в ЗДА, щоб тим способом оживити українське суспільно-громадське життя на цих теренах. До слова були запрошені м. ін. секретар Крайової Екзекутиви УНО — мгр. С. Мастикаш, голова Т-ва „Просвіта", 140 Бетерст, Н. К. Бойко, секретар Головної Управи Української Стрілецької Громади інж. М. Селешко, а з боку гостей: С. Тупіс, мгр. Стеців та М. Білик. Заст. голови Відділу КУК д-р В. Муж, подякував бандуристам і висловив надію, що Торонто буде їх ще вітати в себе.

РЕФОРМА СТЕЙТОВОГО СУДІВНИЦТВА

(Закінчення зі стор. 2-ої)

тим має зайнятися влада стейту — бо згадані справи, які належать до „публічних справ", мусить судити всюди відповідний карний суд. „Відповідний" чи там „властивий" суд — це не будь-який карний суд. Це такий суд, який має владу в якійсь окрузі. Це може бути місцевий повітовий, міський, або якийсь спеціяльний суд, або суд в самому місті Ню Йорку. Питання, котрий суд є властивий, не раз таке заплутане, що треба довгого часу для великої чи малої суддейської лави, поки можна його наладнати.

Треба пригадати, що судівництво на найнижчому ступні, все одно, в цивільній чи карній справі, зосереджене у фармерських околицях в руках „мирового судді". Таких суддів є в нюйоркському стейті 929. Найнижчі суди для таких справ по містах, званих „поліційними" судами, існують в 539 громадах. Крім того, у великих містах, включаючи й Ню Йорк, є 89 судів з різними назвами, як міський суд, суд для вуличного руху, поліційний суд і т. п.

Правильний суд, в якому кримінальні справи відділені від цивільних, це повітовий суд. Таких судів нараховує стейт Ню Йорк 57, а крім того кожна дільниця в місті Ню Йорк має свій повітовий суд — разом 62 повітових суди, а при них стільки ж спадкових судів.

Для ревізії судових присудів існують Апеляційні Секції при Найвищих Судах і окремо ще Суди Апеляції. Стейт Ню Йорк поділений на дев'ять суддейських округ, в яких існують Найвищі Суди чи то з власною юрисдикцією, чи як апеляційна інстанція.

Крім судів, що належать до загальної системи, є ще спеціяльні суди для окремих справ на підставі так званого „звичаєвого права". У найнижчих і спеціяльних судах вирішують справи нераз нефахові судді, що виконують свій уряд тільки тоді, коли є якісь спеціяльні справи. Вони не дістають ні платні, ні грошей на втримання судового льокалю, хоч у стейтовому бюджеті призначається пересічно 70,000.000 дол. річно на вимір справедливости.

Загалом треба ствердити, що в стейті існує 15 різних родів судів першої інстанції, а вмісті Ню Йорк окремо існує 11 судів — з різнородними назвами. Не диво, що пересічний громадянин мусить з найменшою справою йти до адвоката. Це, в свою чергу, спричиняє проволоку справи до такої міри, що люди тратять віру в можливість вирішення цивільних справ, і тому або зовсім не йдуть до суду, або стараються полагоджувати їх поза судом.

Це все стало причиною того, що стейтова легіслятура наставила комісію для реформи судівництва. Комісія зголосить свій плян у законодавчій палаті в 1957 р. Тоді прийде черга обговорити подрібно закросні пляни і для реформи судової адміністрації в стейті.

(С).

З ВІДЧИТОВОЇ ЗАЛІ

Логіка сучасних подій в комуністичному світі

Доповідь на таку тему влаштував 1 грудня ц. р. Нюйоркський Відділ Об'єднання Прихильників Визвольної Боротьби України, запрошуючи на доповідача проф. К. Кононенка.

Доповідач твердив, що теперішні події в Мадярщині, Польщі та в самому СССР не припадок, але результат глибокого внутрішнього процесу, що визначується такими елементами як криза централізму, зміни в соціяльній структурі СССР та затрата самої ідейної бази комунізму.

Повоєнні завоювання Москви поширили її терен влади, але впарі з тим скріпили відосередні течії внутрі імперії. Проти централізму і за визволення від московської опіки ведуть боротьбу не тільки поляки чи мадяри, але також самі народи СССР. Боротьбу цю скріпляє факт, що переживаємо добу кольосального росту національної ідеї. Спротив проти централізму проходить також в самих комуністичних партіях і то не тільки тих, які не входять в склад КПРС.

Комуністи, що плянували зліквідувати всякий визиск людиною, на практиці побудували наскрізь клясове суспільство, в якому новою суспільною правлячою клясою стала партія, члени якої сьогодні у 87% займають урядницькі посади і творять модерне „служиле дворянство". Воно вимагає для себе окремих прав в суспільності і знаходиться в конфлікті з експлуатованим народом. Такий стан визначує також повну ідеологічну порожнечу сучасної комуністичної системи. Розміри її банкрутства визначує повний крах ідеї пролетарської революції, що була в свій час прапором комунізму. Сьогодні пролетарі йдуть на барикади не за те, щоб насаджувати комуністичну владу, але за те, щоб її валити. Не краще є з самим соціялізмом про який самі вожді ЦК КПРС не можуть певно сказати чи він здійснений в СССР чи ні, про що повчає факт каяття Молотова. Ідеологічна порожнеча змушує ЦК КПРС примазуватись до чужих і поборюваних колись ідей, як патріотизм, демократія, націоналізм, в розумінні ідеї національного визволення.

Криза на ідеологічному фронті заставляє громадян СССР думати та шукати власних відповідей на існуючі суперечності. За життя Сталіна такі сумніви „вирішувались" надісланими з центру догмами. Сталін міг назвати чорне білим і всі мусіли в це повірити. Коли ж не стало Сталіна, люди почали пробувати висловлювати свої думки. Сьогодні совєтська преса піднімає алярм з приводу того, що серед молоді ведуться дискусії про те, чи взагалі ціла совєтська система не є хибною. Таких процесів не має змоги спинити панівна олігархія, бо вона сама не заступає одного становища. Вона закликає до чуйности проти ворожих поглядів, але це проблеми не розв'язує.

В таких умовах особливого характеру набрала мадярська революція. В Мадярщині йде не тільки про боротьбу проти насадженої Москвою і нею підтримуваної соціяльно-політичної системи, але передусім про боротьбу проти російської інтервенції. Це вже в перших днях надало подіям на Мадярщині характеру колоніяльної війни з дуже виразними лініями поділу між цілим мадярським народом з одного боку, а московськими інтервентами та їх агентурою з другого. Навіть якщо Москві вдасться в цілому здавити мадярський спротив, безспірними остануть такі втрати Москви як: 1. Компромітація в очах світу, зокрема перед невтральними, серед яких Москва виступала як речник національної свободи. 2. Кризи в п'ятих колонах Москви серед вільного світу, зокрема в комуністичних партіях. 3. Наростання антикомуністичного фронту серед робітництва світу, і втрата права компартії називати себе робітничою партією. 4. Демонстрація єдиного фронту поневоленого народу в обличчі боротьби проти Москви. 5. Розбиття міту про те, що боротьба проти Москви неможлива.

Зборами проводив голова Нюйоркського Відділу ОПВБУ Г. Бакуменко. В дискусії і запитах приймали участь: Є. Стахів, інж. Д. Кулинич, д-р О. Антонович, д-р М. Прокоп, І. Могилин.

Г. Б.

Книжка й часопис — найнеобхідніші в домі культурної людини.

ХРОНІКА УКРАЇНСЬКОГО ЖИТТЯ

В Аргентині

ВЕЛИКА СПІЛЬНА МАНІФЕСТАЦІЯ

(сдо) У вівторок 27 листопада відбулася перед конгресом (Парляментом) Аргентини в Б. Айресі велика спільна маніфестація, що її зорганізувала Аргентинська Асоціяція Свободи для Угорщини з участю новосформованої, саме при цій нагоді, Асоціації Народів, Підбитих Росією, в яку ввійшли представництва грузинів, естонців, латвійців, литовців, мадярів, поляків, румунів, словаків, словінців, українців і хорватів, під гаслом: „З'єднані для віри і свободи проти комунізму".

Перед пам'ятником Двох Конгресменів вишикувалися прапороносці всіх тих названих народів, і прапорами всіх тих націй прикрашено трибуну промовців, навкруги якої були виставлені численні транспаренти з написами, а серед них і українські, в еспанській мові, як: „Українські комбатанти домагаються звільнення України" (від СУВА); „Україна для українців, Росія для росіян, СССР — в'язниця народів" (ДОВРУС) „Домагаємося втручання ОН, щоб забралися росіяни з України" (ДОВРУС), „Українці присутні в боротьбі за свободу" (УІВІ) та інші (називаємо тільки ті, що їх навела „Ля Пренса" в числі з 28 листопада). Під час самої маніфестації, як відзначає та ж „Ля Пренса", „молоді люди, що належать до українських організацій" роздавали летючки ДОВРУС-у і Українського Інформаційного Видавничого Інституту, в яких, під темою „національні революції затріюмфують", звернено домагання до русского народу, щоб він, якщо дійсно не зацікавлений в поневоленні інших народів, обмежив свої державні аспірації на свою етнічну територію і приєднався до спільного фронту національних революцій.

В початку маніфестації відчитано через голосники відповідну декларацію українців, що живуть в Аргентині.

Підписали декларацію Ладіслав Чік, представник мадярів, як голова; проф. д-р Деметріо Газдару, представник румунів, як віце-президент, і Вас. Іваницький, представник українців, як секретар.

ЮВІЛЕЙ „СОКОЛА" В АРГЕНТИНІ

(едо) 28 жовтня ц. р. українська колонія в Кордобі, в Аргентині, урочисто святкувала 25-ліття руханкового Т-ва „Сокіл". Свято відбулося в власній домівці товариства. Українська громада зійшлася досить численно. Українська Центральна Репрезентація, „Відродження" і Союз Українсько - Аргентинських Студентів вислали, як свого представника на це свято, голову Студентського Союзу п. В. Коваля. Т-во „Просвіта" також прислала привітання. Головні реферати виголосили п. Стасишин й Ів. Головацький, один із основників товариства. В святі взяла участь також численна дітвора, — це ті, що йдуть на зміну.

ЗАКІНЧЕННЯ ФРАНКІВСЬКОГО РОКУ В АРГЕНТИНІ

(сдо) Українська колонія в Аргентині закінчила ювілейний рік, присвячений століттю з дня народження Ів. Франка, виставою його творів „Украдене щастя" і „Великі Роковини", що їх виставила мистецька секція Т-ва „Відродження". Інсценізацію „Великих Років", яку зробив п. Ст. Мандзій, представивши в першій частині руїну України, а в другій відродження її до державного життя, як здається, на еміграції доконано ще вперше.

В Канаді

АВРАМЕНКО ІДЕ ДО ЕВРОПИ

Торонто, Канада. — Комітет Прихильників Українського Танку повідомляє, що відомий український балетмайстер Василь Авраменко від'їжджає в січні 1957 р. до Европи на запрошення тамошніх українських громадських організацій і фільмових підприємств. Він задержиться зразу в В. Британії, де плянується великий танковий виступ об'єднаних українських танкових груп під його проводом в столиці Великої Британії в — Лондоні. Відтак Авраменко переїде через Францію до Західньої Німеччини, де має намір випродукувати інструкторський фільм в кольорах при співучасті тамошніх українських танцюристів. Опісля артист відвідає ще Австрію, Італію та Еспанію, де зніме на кольоровий фільм характеристичні народні танки згаданих країв.

Минулого літа Авраменко об'їхав цілу Канаду, задержуючися в усіх важніших українських осередках і висвітлюючи свій новий фільм „Тріюмф українського танку" та інші звукові фільми власної продукції.

ВСІМА ЗАБУТИЙ АКТОР

Хто на Україні до першої еміграції в театрах Гайдамаки, Суслова, Суходольського та інших — не знав, хто це молодого актора Олексу Петровича Левитського? Хто ж не знав авторів — побратимів Олексу Петровича Левитського і Павла Чутая (вже тепер покійного) в театрі Миколи Карповича Садовського в Києві, Кам'янці Подільському та в Ужгороді?!... А хто ж не знав Олексу Петровича Левитського вже на еміграції в Західній Україні в театрі И. Стадника й об'їздному Українському Драматичному театрі ім. М. К. Садовського? А згодом Тернопіль, Коломия і дальша еміграція в Зах. Німеччині по таборах?

Знали його широко. Знали й шанували. Шанували глядачі за те, що був добрим актором, що добре грав Возьного в „Наталці Полтавці", Івана Непократого в „Дай серцю волю...", „Фалшивого барона" в оперетці „Барон Кімель", чи Попандопуло у „Весілля в Малинівці" і багато інших ролей в українському побутовому репертуарі західньо-европейському чи модерному.

Шанували і любили його актори за те, що був добрим старшим - товаришем у праці й учителем. Залюбки звали його „Альоша", чи молоді „папаша". „Альоша" був з того дуже вдоволений, бо любив молодь. Ніколи від неї не тікав, а залюбки з нею перебував. Почувався завжди молодим.

Належалася Олексі Петровичеві і подяка громадянства за сценічну працю та все „якось" не складалося на рідних землях, аж завдяки пок. Вол. Плавацькому — відбуто в місті Регенсбургу 40-річний Ювілей в 1948 р. його сценічної праці. Правда на 3 роки припізнено, але добре й так, бо згодом і того б не було.

З повищого виходить, що таки Олекса Петрович заслужив собі на пошану і пам'ять, а як жеж воно в дійсності? Колись всіми люблений і шанований — тепер зовсім забутий — проживає в домі старців в Зах. Німеччині біля Ульму в м. Дарштадт інвалід О. Петрович Левитський по важкій хворобі — спаралізувало йому праву руку і волочить праву ногу. Проживає „на прошеному хлібі", як сам пише у листі і жаліється, що „всі мене забули, одні не мають адреси, а другі забагатіли". — Та загартований життям „Альоша" і тут не дармує, а провадить церковний хор при УПА Церкві.

Оттак то проживає Олекса Петрович 71-літній інвалід — доля незавидна.

Я прошу всіх, кому ще дорога пам'ять про „Альошу" і „папашу", актора і громадянина-інваліда — допомогти йому. В першій мірі панів диригентів (тепер вони в Рачестері, Дітройті і Клівленді), що в їхніх театрах Олекса Петрович був „всім" про якого казали „тягнув ввесь репертуар", до акторів-товаришів праці і всіх його знайомих

О. LEWYTSKYJ
Altenheim, 13 l. 15/10.
Dornstadt, bei Ulm a (Donau)
W. Germany

А. Ільків.

З ЖИТТЯ ГРОМАД І ОРГАНІЗАЦІЙ

Ню Гейвен, Конн.

Збори Філії УКК.

В дні 9 грудня 1956 року, о год. 2 попол., в залі Українського Нар. Дому в Ню Гейвен, Конн., відбулися Зачальні Збори Української Стейтової Організації і Філії Українського Конгресового Комітету Америки, стейту Коннектикат.

На Загальні Збори 17 Організацій стейту Коннектикат вислало своїх представників, а найчисленніше заступлені були місцевості Ню Гейвен, Вілімантик, Ню Брітен і Гортфорд.

Нововибрану Управу очолюють д-р Василь Небелюк, голова (Ню Гейвен), проф. Р. Романишин — 1-й містоголова (Гартфорд) і інж. В. Глова — 2-й містоголова (Ню Брітен).

Загальні Збори подали нові напрямні, які нова Управа буде переводити в життя.

В. Н.

ЩЕ ПРО ВРОЧИСТОСТІ В СТЕМФОРДІ

У повідомленні про врочисту ерекцію Стемфордського Екзархату та інсталяцію нового Екзарха, надрукованому в „Свободі" з 18-го грудня, закрався друкарський недогляд про назву церковного хору, що виступав напереміну з нюйоркською „Думкою" під час прийняття. Мало бути: церковний хор з Асторії, під диригентурою проф. К. Леська, а не з Ансонії, як це помилково подано.

ВИЯСНЕННЯ РЕДАКЦІЇ:

Авторкою допису про Українців у Франції, надрукованому в чч. 243-244 і підписаному буквами М. В., є п-ні Ярослава Недзвецька.

З НАШИХ БУДНІВ

МИНАЄ РІК ЗА РОКОМ...

Віддираєш картку з календаря і бачиш, що під нею нема вже ні цифри, ні букви — „табуля раза". Значить — з тією останньою карткою ти вирвав не день, не місяць, а цілий рік із твого власного життя. .

„Так минають дні за днями, рік за роком . . ."

Можна при цій нагоді, зацитувати ще інших поетів, зокрема тих, що пишуть до календарів з приводу новорічних оказій, можна філософувати, попадати в мелянхолію, але це не змінить факту, що рік минув, і вже не вернеться.

Правда, можна ще радіти й веселитися, що надходить Новий Рік, якби тієї передгасної радости не затьмарювала думка, що через рік і новий рік скінчиться . . .

„В таких випадках найкраще випити гарку" — говорив колись, у Львові, поет Дуфта - Нижанківський, мабуть, до нині не змінив своїх поглядів, а з ним багато не-поетів.

Проминаючий, 1956 рік, що й казати, для багатьох країн і народів, був вагітний, як то кажуть, подіями. Для українців у вільному світі він позначився, переважно, ювілеями, так, що дехто і називав його „ювілейним роком". Зокрема в нашому Ню Йорку не вгавало від ювілеїв, а деяким організаціям, як Об'єднаному Комітетові, наприклад, забракло днів у році і мусів перекласти Ювілейне Свято в честь Івана Франка на місяць лютий, 1957-го року.

Крім Івана Франка, я не хотів би згадувати тут інших, відзначуваних в Америці і в Канаді, ювілятів, щоб, боронь Боже, когось не поминути, але кортить мене сильно згадати одного невідзначеного.

То ж на славному ювілею колеги Калафатюка в Літературно - Мистецькому Клюбі, встає Кунц-Климовський та й каже:

— Панство, тут є між нами, на залі, найстарший ветеран нашої сцени, артист Амвросій Марущенко, який саме сьогодні святкує своє 75-ліття і 50-ліття акторської праці!

Після цих слів підводиться сотник Марущенко, мій добрий знайомий з табору „Кеплершуле" в Грацу і говорить:

— Перепрашаю, бо 50-ліття моєї акторської праці вже минуло. Саме, оце 53 роки тому я грав з покійним Кропивницьким ролю Неплюя в „Невольнику". Отже мій акторський ювілей вже неактуальний, а 75-ліття з дня народження подвійно неактуальне по пригоді, що я погуваю себе, як 25-літній молодець! Хто з панів-молодих хоче піти зо мною навприсюди — козачка, ги коломийки, хай попробує!

Тут пан сотник завзято підкрутив козацький вус, поклонився громаді і сів.

Заля, очевидно, вдарила грімке браво, але до контесту в коломийці ніхто не зголосився. До речі — пан сотник Марущенко бере вже, заслужено, старечу пенсію, але ще собі незгірше доробляє на життя у фабриці заліза в Бетлегемі . . .

Так собі нераз думаєш — Господи-Боже! — он, яких характерників і сігових дідів родила колись буйна, українська земля! А глянеш сам на себе, — і вже нізого не думаєш . . .

Невідзначеному Ювілятові, партнерові Кропивницького в „Невольнику", ветеранові української сцени і робітникові американської сталеварні А. Марущенкові — дай Боже, з цим Новим Роком, ще довгі роки погуватися 25-літнім молодцем!

Ікер

УВАГА! НЮ ЙОРК, Н. Й.! УВАГА!

Окружна Рада Відділів Союзу Українок Америки в Ню Йорку

улаштовує

СВЯТО ЖІНКИ-ГЕРОЇНІ

в дні 3-го лютого 1957 р.

о год. 3-ій по полудні

В ЛІТЕРАТУРНО-МИСТЕЦЬКОМУ КЛЮБІ

в Ню Йорку, ч. 149 — 2-га Евеню.

НАУКОВЕ ТОВАРИСТВО ім. ШЕВЧЕНКА
302-304 Вест 13 вул. в Ню Йорку
запрошує на
ЧЕТВЕРТИЙ КУРС ВИКЛАДІВ
УНІВЕРСИТЕТУ УКРАЇНОЗНАВСТВА,
що відбудеться в днях 28, 29 і 31 грудня 1956-

ПРОГРАМА:

П'ятниця, 28 грудня, год. 6 веч. Д. Гориняткевич: Історія українського малярства XIX в. С. Васильківський і Харківський мистецький центр. Б. Загайкевич: Старе українське письменство IV.

Субота, 29 грудня, год. 5 веч. В. Лев: Українська етнографія IV. К. Кисілевський: Система приголосних в українській мові. М. Величківський: Народне господарство України. М. Андрусяк: Мадярсько-українські взаємини в минулому.

Понеділок, 31 грудня, год. 4 по пол. Василь Лев: Семінарійні вправи з української літератури.

ШЕПЧУТЬ ДІТИ МАМІ В УШКО, КУДИ МЕНІ
„ПОПЕЛЮШКУ"
Ілюстрована казка в перекладі на укр. мову.
Щоб одержати її ще перед св. Миколаєм, замовляйте вже, висилаючи 50¢ на адресу:
"SVOBODA", P. O. Box 346, Jersey City 3, N. J.

ВИ ЗАПИТУВАЛИ ПРО ЦЕ! МИ СПОВНЯЄМО ВАШІ БАЖАННЯ!
МАЛАНЧИН ВЕЧІР
НА СОЮЗІВЦІ
СУБОТА 12-ГО ДО 13-ГО СІЧНЯ 1957 Р.
Спеціяльна святочна новорічна вечеря — відповідні традиційні імпрези і
ЗАБАВА З ОРКЕСТРОЮ
Огріті будинки — можливості для лювецтва і зимового спорту.
На випадок снігу, шляхи доїзду до Союзівки будуть прочищені.
ПОМІРКОВАНІ ЦІНИ.
Ми приготуємо все, Ви привезіть свої напитки.
Хто плянує скористати з цих виїмкових нагод і провести кілька днів поза містом серед зимової природи та в українському середовищі і українських традиціях — прошу зголошуватись вже тепер на адресу:
UKRAINIAN NATIONAL ASSOCIATION ESTATE, KERHONKSON, N. Y.
Phone: Kerhonkson 5641

В суботу, 26 січня 1957, год. 1 по полудні
відбудуться
В ДОМІ НТШ В НЮ ЙОРКУ,
302-304 Вест 13 вул.
III. ЗВИЧАЙНІ ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ
НАУКОВОГО ТОВАРИСТВА ім. ШЕВЧЕНКА
В НЮ ЙОРКУ
З ТАКИМ ПОРЯДКОМ НАРАД
1. Відкриття. 2. Вибір Президії й Комісій. 3. Відчитання протоколу II. Заг. Зборів з 29 січня 1955. 4. Звідомлення уступаючого Виділу. 5. Звідомлення Контрольної Комісії. 6. Дискусія над звідомленнями. 7. Схвалення статуту. 8. Вибір Виділу, Контрольної Комісії та двох делегатів до Головної Ради НТШ. 9. Ухвалення преліминаря бюджету. 10. Внески й запити. 11. Закриття Зборів.
Право участи в Загальних Зборах матимуть члени дійсні і звичайні з рішаючим голосом, члени-прихильники з дорадчим голосом.
Якщо в визначеній годині не явиться приписане статутом число членів, збори відбудуться годину пізніше без огляду на число присутних.
Президія НТШ в Ню Йорку.

Об'єднання б. Вояків Українців в Америці
ВІДДІЛ У НЮАРКУ, Н. ДЖ.
запрошує Вас зРіднею і Приятелями зустрічати
НОВИЙ РІК 1957 на величавому традиційному
МАЛАНЧИНОМУ ВЕЧОРІ
В СУБОТУ, 12-го СІЧНЯ 1957 РОКУ
о год. 8-ій вечора
В УКР. ЦЕНТРАЛІ, 180 William St., NEWARK, N. J.
Оркестра: Б. Гірняка. — Вступ: $1.50.
Ввесь дохід призначений на залишенців та українську школу С.С Василіянок у Парижі.
Новорічні несподіванки.
Буфет в заряді ВП. Пань.
Вілети до продажу в Українських Крамницях. Всі місця при столиках резервовані, 0.25 від особи. Просимо своєчасно замовити в
„ДНІПРІ", 281 — 15th St., Newark, N. J. — BI 2-9481
і провести цьогорічний Маланчин Вечір весело, привітно, згідно з ціковою традицією Нашого Народу.
Імпрезу спонсорують українські підприємства в Нюарку, Н. Дж.

УВАГА! РАЧЕСТЕР, Н. Й.! УВАГА!
На запрошення 25 відділу Організації Оборони Чотирьох Свобід України
виступить з доповіддю
в неділю, 30-го грудня 1956 р.
Проф. Д-р АНТІН КНЯЖИНСЬКИЙ,
один з рідкісних поворотців, що поділиться з українським суспільством своїми враженнями з 10-річного перебування в совєтських конц-таборах.
Початок о год. 5-ій по полудні.
Заля Українсько-Американського Клюбу при вул. Гадсон-Вільсон ч. 292.
Приходьте численно! Запрошує 25 Відділ ООЧСУ в Рачестер, Н. Й.

„УКРАЇНСЬКИЙ ЛІКАР"
Д-ра А. Т. КІВЗЕЯ
Нове доповнене, направлене видання. Книжка охоплює всі недуги і подає способи їх лікування.
„УКРАЇНСЬКИЙ ЛІКАР" В КОЖНІЙ УКР. ХАТІ!
Ціна $6.00.
Замовлення з належитістю надсилати:
"SVOBODA", 81-83 Grand St., Jersey City 3, N. J.

НОВИНКА!
Вже вийшла друком кольорова, ілюстрована книжка
ДЛЯ ДІТЕЙ КОЖНОГО ВІКУ
Романа Завадовича
„БОГУТА БАГАТИР"
в українській і англійській мовах.
Переклад на англійську мову зладила
О. Гібайло-Гіббонс.
Кожна дитина читає книжку з запертим духом і оглядає до того чудові рисунки.
Ціна $1.00. — Замовляти:
SVOBODA, P. O. Box 346, Jersey City, N. J.

● ПРАЦЯ ●
● help Wanted—Male ●

СПАЮВАЧІ
МАШИНІСТИ
SHEAR OPERATORS
TRANSFORMER ASSEMBLERS
TRANSFORMER WINDERS
MATERIAL
REPARATIONISTS
MAGNATRON, INC.
250 Schuyler Ave.
Kearny, N. J.

DRAFTSMEN—STRUCTURAL
з деяким досвідом в „building design", steel & concrete".
GARFINKEL & MARENBERG
24 W. 45 St., NYC. OX 7-4460.

1-КЛЯСНИЙ МАШИНІСТ
Досвід в праці при всіх родах матеріялів. Мінімум 5 рок. досвіду. Доск. нагода у виробництві біжутерії.
FEATURE RING CO.
130 W. 46 St., NYC JU 2-1830

LATHE HAND
з досвідом щонайменше 8 років
AMSON MACHINE CO.
263 47th St., Brooklyn, N. Y.
HY 2-6773

● ПРАЦЯ ●
● Help Wanted—Female ●

ГОСПОДИНЯ-КУХАРКА,
спання на місці, всі приладдя, досконалі умовини праці, висока платня. Мусить мати досвід праці, медсестри.
Park Ave. & 37th St. MU 6-4956

ПОШУКУЄТЬСЯ ЖІНКИ
до опіки над пів-інвалідою. Легка праця, спання на місці.
SU 5-0417

● PROFESSIONALS ●

DR. ANNA MESSING
ЛІКАР З ВАРШАВИ
Косметика, лікарське усунення всіх вад цери, зайвого волосся, зморщок, "Facial Uplift" без операції.
Приймає після умови.
Телеф.: PLaza 7-1282
130 West 57 St., New York City

● REAL ESTATE ●

STEVENS HOMES
Нові 1 і 2 род. доми, мур. 1 род. 6 кімнат, 1½ лазнички, гараж, 2 род. 4-4½ кімнат, гараж.
Francis Lewis Blvd. & 25th Drive, Bayside Lane, N. Y.
FL 8-9349—5535

EAST MEADOW шкільна дільниця, гар. цілий мурований 7½ кімн. дім., 2½ лаз., партер, підвал, патіо, рухор. вікна, нові килими від стіни до стіни, холодильник, сушарня, пральня і багато особливостей $23,990
WE 8-1524

Вступайте в члени Українського Народного Союзу

КОЛЯДИ
— і —
ЩЕДРІВКИ
— на —
РІЗДВО
— і —
БОГОЯВЛЕННЯ
з додатком
пісень страстних, воскресних і інших церковних пісень.
Ціна 35 центів.
Замовлення враз з належністю слати до:
"SVOBODA"
P. O. Box 346
Jersey City 3, N. J.

● РОЗШУКИ ●

Пошукую брата: ВАСИЛЬ МИКОЛІВ зі села Богатківці, пов. Підгайці, Тернопільщина. Хто знав би про нього, або він сам, прошу голоситись на адресу:
KOST MYKOLIW
339 Littleton Ave., Newark, N. J.
Українські заграничні часописи прошу про передрук.

МИХАЙЛО ПШИК син Анни з Косова-Білобожниця, замешканий в Washington або Chicago, подайте Вашу теперішню адресу пані:
MARY KUCHMA
101 Braen Ave., Hawthorne, N. J.

Пошукую: 1. Петра Т. БАЙБАК що перебував в Австрії, місто Зальцбург, табір Гельбрун; 2. **Трохима П. ГРИЦІВ** з Венезуелі; 3. **Василя СВЧЕНКА** з Венезуелі. Пошукує Іван Пазій, який приїхав з Венезуелі до Америки 3-го листопада 1956 р. Хто знає про них прошу голоситись до:
IVAN PASIJ
Maple Lane,
Wakarusa, Indiana, U.S.A.

Пошукую МИХАЙЛА МОРОЗА з Космача, пов. Коломия, і **ВАСИЛЯ НАСТЮКА** з Косова, з вул. Шкільної № 40. Хто знав би про них або вони самі прошу писати до: **МАРІЯ ХРОМЕЙЧУК, C. Postal No. 1857, Sao Paulo, Brazil.**

● Business Opportunity ●

ЛАНЧОНЕТА, Hempstead, добра нагода, центральне положення. Пишіть:
JOE FRANK CORP.
303 Front St., Hempstead, L. I.
або кличте IV 6-9486 і LO 1-2209

BURGER доми, ланчонети, ресторани, „drive-ins", — виготовляємо плянш, будуємо, переміюємо, кошториси.
MAIER CONSTRUCTION & EQUPT CORP.
1834 B'way, — PL 7-1852

ДЕЛІКАТЕСЕН, ланчонета, пов. влаштування, добре полож. "air cond.". Закрито в неділю На скорий продаж пров з стратою, або прийметься спільника Завеликий рух не одну особу
GL 5-4463

● MISCELLANEOUS ●

Stomach Tea (Garfo чай)
Здоровий, цілющий, приладжений з багатьох чудових зел. Заживаєте одна чайна ложечка на кубок кипячої води, **залишити на 15 хвил.** Заживати перед сніданням або спанням — до вподоби з медом або цукром. Приносить полегшу відразу. Пишіть або телефонуйте:
GARFINKELS PHARMACY
141 Ave. A. New York City
AL 4-4993

VILLAGE TUTOR SERVICE
Спеціяльна праця в приготуваннях до одержання громадянства — паперів і інш. Найлегші методи. Вступні вимоги до High School і College. Гарантія успіху.
WA 5-3569

ВИПРОДАЖ
автентичних еспанських кафлів, таборетів, м'яких гумових накривал на підлогу. На скорий продаж, продається з стратою. Кличте Jack, OL 5-0634 або зайдіть до 115 E. Mosholu Pkway, Bronx, N. Y.

WASHINGTON HEIGHTS FEDERAL SAVINGS & LOAN ASSOCIATION
Забезпечує конта до $10,000
Платить 3% дивіденди.
1390 St. Nicholas Ave. N. Y. C.
275 W. 231 St., Bronx, N. Y.
371 E. 149 St., Bronx, N. Y.

КУПУЙТЕ В ПІДПРИЄМСТВАХ, ЩО ОГОЛОШУЮТЬСЯ В „СВОБОДІ"

„Довкола світу" Майка Тодда — найкращий фільм 1956 року

Ню Йорк. — Нюйоркські фільмові критики вирішили, що найкращий фільм в цьому, 1956-му, році — це „Довкола світу в 80 днях" Майка Тодда. Дальші відзначені фільми з цього року — це „Жадоба життя", „Мобі Дик", „Король і я" та „Велетень". Найкращий директор фільму, на думку цих критиків, — це Джан Гастон. Нагороду найліпшого фільмового актора дістав Кирк Даглес за гру в „Жадобі життя", а нагороду найкращої акторки дістала Інгрід Бергман за ролю в „Анастасії". За найкращий чужоземний фільм визнали італійський фільм „Ля Страда" Федеріка Фелліні. В цій групі відзначили два японські фільми „Самурай" та „Знамениту Сімку" і один французький („Великі маневри") та ще один італійський фільм Фелліні („Вітельйоні"). Цю оцінку перевели 16 фільмових критиків, які працюють в нюйоркських часописах.

ВСЯЧИНА

КРАЙОВА РАДА БЕЗПЕКИ ПОВЧАС, ЯК ПЕРЕХОДИТИ ВУЛИЦІ

Крайова Рада Безпеки в Шикаго повчає пішоходців, як переходити міські вулиці, щоб не спричинити катастрофи. Щоб авто не наїхало на людину, треба: 1. Переходити вулиці тільки при кінці бльоків, цебто в місцях, назначених до переходу. 2. Уважайте на сигнали, знаки, вказівки й заряджения поліцистів. 3. Ніколи не переходіть вулиці, виходячи з-поза авта, коли не бачите, що діється на вулиці. 4. Переходіть вулицю тільки тоді, коли ви певні, що ще зможете її перейти перед зміною світла. 5. Коли немає хідників, то виминайте вози завжди наліво.

ВИСТАВКА З НАГОДИ 40-РІЧЧЯ ЛІТЕРАТУРНОЇ НАГОРОДИ ПУЛІЦЕРА

Літературну нагороду Пуліцера встановлено 40 років тому, в 1917 році, і з цієї нагоди влаштовано в Ню Йорку виставку в Гролієр Клюбі при 60-тій Східній вулиці. Там можна побачити всі ті твори, які були нагороджені, виставка відкрита до 3-го лютого 1957. Нагороду за повість дістав був Ернест Пулер в 1918 році за твір „Його родина", тоді вона становила 1,000 долярів. В 1955 році нагороду Пуліцера за повість дістав Ернест Гемінгтей за твір „Старий рибалка і море", тоді вона виносила тільки 500 долярів.

ЩО НАЙБІЛЬШЕ ЧИТАЮТЬ В ЦИХ КРАЇНІ

Аліс Пейн Гекет видала книжку під назвою „60-річчя найбільш проданих книжок", в якій зібрані назви всіх тих американських книжок, яких найбільше продано в роках 1895—1955. З цього списку можна витягнути висок, що підупадає літературний смак в читацькій громади в цій країні. Між першими 15-ма найчисленніш проданими книжками аж сім книжок написав Мікі Спіллейн, який залюбки оповідає про садизм, брутальність і баналність. Після нього найпопулярніщим є такий письменник, як Ерскін Колдвелл, син проповідника, який з насолодою описує про дегенерацію білих людей та розпусту між ними в південних стейтах. Найпопулярніша книжка в тому часі — це релігійна праця Шелдона „Його слідами". На другому місці йде практижна книжка Бенджеміна Спока про опіку над немовлятем. „Мала божа нивка" згаданого Колдвелла — стоїть на третьому місці — пізніше йдуть деякі практичні видання (про влаштування дому, куховарська книжка, „як здобути приятелів"). А після того повісті Спіллейна, яких в роках 1947—1952 продано понад 4 мільйони примірників, хоч вони є тільки наявним свідком літературної дегенерації й аморальности. Впродовж 60-річчя було аж 306 книжок, яких продано більш як мільйон примірників. Стерлінг Норт із часописного концерну Скріпса Говарда твердить, що той список свідчить про упадок мистецького смаку читацької громади.

Короткі Вістки

● **У навечір'я Різдва** мадярське державне радіо передавало пісню „Тиха ніч, свята ніч". Мадяри, слухаючи цю пісню, оторопіли, бо від часу приходу до влади на Мадярщині комуністів не були в радіо ні одної релігійної пісні.

● **Комуно - мадярський уряд** Кадара офіційно заявив, що в найближчих тижнях число безробітних на Мадярщині досягне 200,000. Головна причина — брак вугілля, внаслідок чого закривається щораз більше фабрик.

● **В Ізраїлі** араби перевели перший від часу останньої війни саботажний акт: в глибині краю, в місті Біршеба зірвали водопровідну руру. Сліди саботажників завели над Йорданський кордон. Ізраїльці твердять, що це — початок у виконуванні нового пляну, складеного в Єгипті, про посилення цією зимою відплатної акції арабських партизанів - терористів.

● **23-річний** англійський поручник Антоні Мургавз, схоплений на вулиці Порт Саїду два тижні тому групою арабських терористів, мабуть не живе. Таку вістку подав англійський полковник Сирил Бенкс, кол. член англійського парляменту, який зрікся свого посольського мандату на знак протесту проти наїзду Англії на Єгипет. През. Насер в Каїро буцімто сказав Сирил Бенксові, що він має відомості від своєї розвідки, що арабські партизани в Порт Саїді вбили Мургавза.

ГОСПОДАРСЬКІ ВІСТІ

МЕХАНІЗАЦІЯ ПРОДУКЦІЇ ЗБІЛЬШУЄ ЧИСЛО ЗАТРУДНЕНИХ

Виконний містоголова Фордової Моторової Компанії Д. С. Гардер заперечує твердження, що нібито механізація продукції зменшує число робітників. Містер Гардер твердить, що в дійсності бувае навпаки, бо „щороку збільшується число механізмів, які виконують людську працю, але одночасно збільшується і число затруднених". В деяких роках, починаючи від 1910 року, не збільшувалося число автоматичних винаходів, в тих самих роках не збільшувалося і число затруднених.

Членство в Українському Народному Союзі — це ваш національний обов'язок і особистий інтерес! Вступайте в члени У. Н. Союзу!

● AMUSEMENTS ●

Зайдіть до одинокої, надзвичайної нової крамниці Chinatown Fair — одинока цього роду крамниця в Ню Йорку, яку діти дуже люблять. **Вирізьте це оголошення а одержите даром варт. пам'ятку.**
The Chinatown Fair, 7 Mott St. NYC. — WO 2-3445

● MISCELLANEOUS ●

ARROW NURSING HOME
Домашня атмосфера для старших реконвалесцентів, по операціях і хворих на серце. 24-год. проф. опіка. Реєстровані Медсестри є власн. і самі опікуються. Домаш. кухня, помір. ціни. Запрошуємо оглянути.
143-26 Quince Ave., Flushing, L. I. IN 3-7337

Першокласні печива з овочами, струдлі. Смакуйте ці пишні вироби з пінкою битої сметани або торти з морозива. Також у найбільшому виборі правдиве французьке печиво, пляцки, тісточка й інші вироби, зайдіть до:
LONG FRENCH BAKERS
1042 Madison Ave. (Near 79th)
New York City
BU 8-7880

Посмертні Згадки

ТЕОДОР ПОПАДЮК, член Б-ва св. Стефана, Відд. 221 У. Н. Союзу в Шикаго, помер 10-го грудня 1956 р. в 61 році життя. Покійний був родом з села Юсипичі, пов. Стрий, Зах. Україна. Полишив в смутку дружину Катерину, чотири подружені дочки і сім внуків, чотирьох зятів. Похорон відбувся 13 грудня при участі родини, членів Відд. 221 У. Н. Союзу й приятелів.—В. Н. П.!
Т. Шпікула, секр.

АНТОНІЯ КИРЧІВ, довголітня членка Т-ва Клюбу Поступового, Відд. 70 У. Н. Союзу в Джерзі Сіті, померла 22-го грудня в 77-ім році життя по короткій недузі. Покійна походила з села Панкна, пов. Горлиці, Галичина. Полишила в смутку сина, 3 дочки, 2 сестри, брата, 9 внуків і 7 правнуків. Похорон відбувся в середу, 26 грудня з погреб. заведення о год. 9-ій рано до укр. церкви св. Ап. Петра і Павла, а відтак на цвинтар Holy Cross, North Arlington, N. J. — В. Із П.!
П. Костик, секр.

МАРІЯ БІЛЕНЬКА, членка Укр. Запомогового Т-ва „Дністер", Відд. 361 У. Н. Союзу в Ню Йорку, померла 24-го грудня 1956 р. Покійна родилась 1893 р. в селі Завалів, пов. Підгайці, Зах. Україна. Брала живу участь в організаційнім житті та була удобрена членством. Полишила горем прибитого мужа Евгена, дочку Ольгу і сина Стефана, внуків і сестру. Похорон відбувся в п'ятницю, 28. грудня 1956 р. — В. Із П.!
Уряд Т-ва Дністер.

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНС

НЮ ЙОРК, Н. Й.—Річні збори Б-ва св. Володимира, Відд. 130, відбудуться в суботу, 29-го грудня, о год. 8-ій веч., в приміщенні Укр. Катол. Ветеранів, 33 1ст 7 вул. В програмі зборів: перечитання протоколу, Річний звіт фін. секретаря, контр. комісії, опікунів хворих і біжучі справи на наступний рік. Вибір уряду на 1957 рік. — П. Марків, предс.; Г. Лучанко, фін. секр.; М. Кравчук, кас.; І. Малець, рек. секр.

ЮТИКА, Н. Й. — Управа Відд. 484 ім. Т. Шевченка повідомляє, що річні збори відбудуться в неділю, 30-го грудня, в год. 7-ій веч., в приміщенні церковної залі при 1108 Стейт Ст. Порядок дня: річні звіти уступаючої управи, вибір нової управи на 1957 рік і біжучі справи. Шановні члени! Наш Відділ вступає в передконвенційний рік У. Н. Союзу, де потрібно буде вложити чи мало праці, тому просимо явитися на ці збори, бодай хоч раз в рік масово, виконуючи Ваш громадський обовязок і обовязок правильника У.Н.С. — В. Запаранюк, секр.

ТРЕНТОН, Н. ДЖ. — Уряд 245 Відд. ім. В. Хмельницького повідомляє всіх своїх членів, що річні загальні збори відбудуться 1. січня 1957, о го. 2. по пол., в авдиторії Укр. Прав. Громади св. Трійці при 824 Adeline St. Проситься все членство про точне прибуття. На зборах крім вибору нового уряду на 1957 рік, буде ще порушено багато інших справ. Збори відбудуться о годину пізніше, якщо на означений час не явиться вимагане статутом число членів.—М. Скоропад, гол.; И. Сабат, фін. секр.; З. Федорович, рек. секр.

Найліпше печиво на
РІЗДВО і НОВИЙ РІК
та різні вироби з чоколяди і марципанів.
Також смачні різдвяні торти, тісточка, перекладанці й інше печиво на уродини чи весілля.
Наша спеціяльність — це
ПЕЧИВО KRAMER'S
приладжене добрим, старим німецьким способом.
1643 2nd Ave. (bet. 85th and 86th Sts) **New York City**
Tel. LEhigh 5-5955

European Home Style Sausage COMPANY
Specializing in Varied and Tasty Meat—Home Made Sausages
м'ясарня—першорядні м'ясарські вироби, вудженини крайового виробу, знамениті шинки й ковбаси — імпортовані артикули: солодощі, шоколяди, гриби, сири, кавіяр, соки та всякі інші споживчі товари. — Риби—оселедці.
Власники: **ТЕОДОЗІЙ І АННА МАРКОВИЧ**
8618 MICHIGAN AVE., DETROIT 10, MICH. Phone: TI 6-6870

УКРАЇНСЬКА ФУТРЯНА ФІРМА
виготовляє на замовлення нові футра та переробляє уживані футра по найновіших фасонах.

J. WUJKIW, Inc.
MFG. FURRIERS
111 E. 7th ST., NEW YORK 9, N. Y. — Tel. Spring 7-8710

РІЗДВЯНІ КАРТКИ
в кольорах з гарними українськими святочними побажаннями.
Картки виготовлені на підставі оригінальних взірців знаних українських артистів-малярів по 10 ц. шт., з конвертами.
З релігійними взорами 12 за $1.00.
Замовлення просимо слати враз з грішми до:
"SVOBODA", P. O. Box 346, Jersey City 3, N. J.

УКРАЇНСЬКЕ ВИСИЛКОВЕ БЮРО **"ZORYA" — PARCELS OFFICE** 36 EAST FIRST STREET, NEW YORK 3, N. Y. Telephone: OR 4-3930
Гарантує найскорішу доставу ПАЧОК до всіх країн Европи. Опаковує і висилає пачки корабельною та повітряною поштою.
Приймаємо і виконуємо в тому самому дні пачки, пересланні нам поштою та полагоджуємо поштові замовлення.
Висилаємо: ПОЖИВУ, НОВУ й НОШЕНУ ОДЕЖУ, ШКІРУ, МАНУФАКТУРУ, ЛІКИ і т. п.
„ЗОРЯ" веде власний склад усяких товарів: шкіру, мануфактуру, взуття з футрянними вкладами, матеріяли на перини, хустки, панчохи, галянтерію, харчові продукти, герметично замкнені і т. п. — Обслуга фахова. — Даємо інформації. — Висилаємо цінники.
Бюро відкрите щоденно від понеділка до суботи від 9-ої год. рано до 8-ої вечора. — Звертайтесь до нас з повним довірям.

ТЕПЕР ВИ МОЖЕТЕ ОЩАДЖУВАТИ В ДВОХ БЮРАХ
ГОЛОВНЕ БЮРО
Parma Office: 5839 Ridge Rd.
(Corner ALBER AVE.)
УКРАЇНСЬКЕ БЮРО
W. 10 St. & Professor Ave.
The PARMA SAVINGS Co.
of CLEVELAND
Ощадності асекуровані до $10,000.00.
Принимаємо ощадності й поштою.
Виплачуємо ощадності також і поштою, а навіть телеграфічно.
СКОРА И СОЛІДНА ОБСЛУГА
Головне бюро відкрите в суботу від 9:30 — 1 по пол.
Піддержуймо свої підприємства!

ТАРЗАН, ч. 3795. Випереднв їх усіх.

Приголомшені тубільці дивилися на себе, поки Кура не перебрав команди.

— Зловіть в'язня, крикнув він, бо інакше він забере від нас нашу силу!

Але Тарзан був вже досить далеко, знайшовши навіть час захопити лук і стріли ловця!

● SEASON GREETINGS ●
СВЯТОЧНІ ПОБАЖАННЯ
від
Capt. JOHN
The BOATHOUSE
Playland, Rye, N. Y.
RY 7-1666

СВЯТОЧНІ ПОБАЖАННЯ
від
ALBERT MAIER, INC.
1927 Washington Ave.
Bronx 57, N. Y.

● КНИЖКИ—ЖУРНАЛИ ●

„ДАЛЕКИЙ СВІТ"
ГАЛИНА ЖУРБА
розповідь автобіографічна.
Ціна з пересилкою у звич. обгортці $3, у полот. $4.
Виписати можна від авторки долучивши до листа відповідну належитість.
H. SHURBA
1915 N. 7th St., Phila. 22, Pa.

● РІЗНЕ ●

„ГОВЕРЛЯ"
41 E. 7th St., New York 3, N. Y.
СТІННІ календарі на 1957 р.: НАТАЛКА ПОЛТАВКА. Гетьман МАЗЕПА. 1-й Листопад 1918. ГАЛЮ, ЗОРЕ МОЯ! Тих 4 по 40 ц. кожний. Інші релігійні і світські по 35 ц., або 3 за $1.

МЕТА УКРАЇНСЬКА ЮВЕЛІРНА КРАМНИЦЯ
236 E. 14 ST. NEW YORK 3, N. Y. TEL. OR 4-2590
Неперевершеної конструкції німецькі радія — TELEFUNKEN тільки в „МЕТІ".

Нововідкрита українська
ЮВЕЛІРНА КРАМНИЦЯ
ECONOMY
JEWELRY COMPANY, Inc.
335 E. 14th St., New York City
Tel. GRamercy 5-7430
Чистить годинники з гарантією на 1 рік тільки за $2.95.

АРКА
48 Ist 7-ма вул. в Ню Йорку
(тел. GRamercy 3-3550)
вже виконує замовлення на
КУТЮ, МАК, МЕД, ГРИБИ.

Lytwyn & Lytwyn
UKRAINIAN FUNERAL DIRECTORS
AIR CONDITIONED
Обслуга Щира і Чесна.
Our Services Are Available Anywhere in New Jersey
801 SPRINGFIELD AVENUE
IRVINGTON, N. J.
NEWARK, N. J.
ESsex 5-5555

ІВАН КОВАЛЬЧИК
FUNERAL HOME
COMPLETELY AIR CONDITIONED
ЗАНИМАЄТЬСЯ ПОХОРОНАМИ В СТЕНТІ NEW JERSEY
Ціни приступні для всіх. Обслуга чесна і найкраща. У випадку смутку в родині кличте як в день так і в ночі:
JOHN KOWALCHYK
129 GRAND STREET,
cor. Warren Street,
JERSEY CITY 2, N. J.
Tel. HEnderson 4-5131

ІВАН БУНЬКО
УКР. ПОГРЕБНИК
Обслуга чесна і найкраща
ЦІНИ ПРИСТУПНІ
John Bunko
Licensed Undertaker & Embalmer
REASONABLE PRICES
437 EAST 5th STREET
New York City
Telephone: GRamercy 7-7661

ПЕТРО ЯРЕМА
УКР. ПОГРЕБНИК
Занимається похоронами в BRONX, BROOKLYN, NEW YORK і ОКОЛИЦЯХ
Контрольована температура, Модерна каплиця до ужитку даром.
Peter Jarema
129 EAST 7th STREET
NEW YORK, N. Y.
Tel. ORchard 4-2568